

De Projet de loi ass mat 59 Jo-Stëmme bei kenger Nee-Stëmm a bei kenger Abstentiuon ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Aehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes (par Mme Octavie Modert), Marc Lies, Mme Elisabeth Margue, M. Georges Mischo, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes (par M. Georges Mischo), Claude Wiseler et Michel Wolter ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff (par M. Gusty Graas), Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par Mme Barbara Agostino) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova, M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser et Fred Keup ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass et sou decidéiert.

4. 7524 – Projet de loi portant sur la qualité des services pour personnes âgées et portant modification de :

1° la loi modifiée du 16 mai 1975 portant statut de la copropriété des immeubles bâtis ;

2° la loi modifiée du 8 septembre 1998 réglant les relations entre l'État et les organismes œuvrant dans les domaines social, familial et thérapeutique

Als nächste Punkt um Ordre du jour vum de Mëttee steet de Projet de loi 7524 iwwert d'Afféierung vum engem legale Kader fir d'Servicer fir eeler Leit. D'Riezäit ass nom Modell 1 festgeluecht an d'Wuert huet elo de Rapporteur vum dësem Projet de loi, den honorabelen Här Claude Lamberty. Här Lamberty, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de la Famille et de l'Intégration

M. Claude Lamberty (DP), rapporteur | Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, genee wéi a ganz Europa geet den Undeel un eelere Bierger och hei zu Lëtzebuerg ëmmer méi an d'Luucht. De medezinesche Fortschrëtt, besser Aarbechtskonditiounen an eng méi gesond Liewensaart a -weis suergen derfir, dass d'Liewenserwaardung vum de Mënschen allgemeng an d'Luucht geet.

E Bléck op d'Evolution vum der Alterspyramid weist, dass besonnesch den Undeel u ganz eelere Leit, Seniorenen iwwer 80 a méi, an de leschte Joren exponentiell geklomm ass. Während d'Liewenserwaardung vum de Fraen ufanks den 90er bei ronn 79 Joer louch, läit se de Moment bei 84,8. Bei den Härren ass se dergéint vum 72,6 op 80,3 geklomm. An der Moyenne ginn d'Fraen hautdesdaags also ronn sechs Joer an d'Männer ronn aacht Joer méi al wéi nach virun 30 Joer.

Zejoert hunn zu Lëtzebuerg ronn 95.000 Persounen iwwer 65 Joer gelieft, dat sinn zirka 15 % vum eiser gesamter Populatioun. An de leschte 40 Joer huet sech d'Unzuel u Seniore quasi verduebelt an d'Prognose weist ganz genau weider an déi do Richtung. Et gëtt sech erwaart, dass mir bis 2060 ronn 200.000 Seniorenen zu Lëtzebuerg liewen hunn.

Et ass also nëmme verständlech, dass sech de Secteur vum der Gesondheet, der Fleg a besonnesch d'Strukturen an d'Servicer fir eeler Leit dem demografesche Wandel an der Entwécklung vum der Bevëlkerungspyramid mussen upassen.

De Profil vum de Residenten an den Alters- a Fleegeheemer huet sech iwwert d'Jore staark verännert. D'Altersmoyenne bei der Umeldung an de Strukture ass dätlich an d'Luucht gaangen. Ee vun de Grënn, firwat d'Seniorenen haut ëmmer méi laang waarden, bis dat se an en Alters- oder Fleegeheem plënnere, ass sécherlech d'Entwécklung vum enger Panoplie u mobille Servicer, déi d'Leit doheem kënnen begleeden. An dat ass och kloer am Sënn vum eiser Politique du troisième âge, déi sech fir de Maintien à domicile ausgeschwat huet. Mir sinn eis doriwwer bewosst, dass déi eeler Leit sech oft doheem am wuelste spieren, an dat mussen mir als Politick och ënnerstëtzen.

Wann dann awer gesondheetlech, kierperlech oder geeschtg Aschränkungen optrieden, déi net méi eleng duerch Soins à domicile ze meeschtere sinn, ass et wichteg, dass mir héichwärtig Dages- a Laangzäitstrukture fir fleggedürftig Leit hunn.

Mat der Alterung vum der Bevëlkerung wäert d'Nofro u Gesondheetleschtungen a Laangzäitfleg an Zukunft weider klammen, dat weisen och d'Prognose vum der Inspection générale de la sécurité sociale. Während den Ament ronn 5.100 Persounen am Alter iwwer 65 Joer an enger Wunnstruktur liewen, kéint sech dës Zuel an den nächste 40 Joer, wéi gesot, verdräifachen. Och d'Unzuel u Persounen, déi vun de Soins à domicile profitéieren, kéint sech méi wéi verduebelen.

Als Politick mussen mer derfir suergen, dass mir zu Lëtzebuerg prett sinn, fir dës gesellschaftlech Entwécklungen ze meeschteren. Mir mussen weiderhin eng héich Qualitéit bei de Servicer garantéieren, sief dat bei de mobille Servicer doheem oder bei de Prestatiounen vum den Alters- a Fleegeheemer. Dobäi ass et wichteg, dass mir den eelere Leit en héicht Mooss un Autonomie erlaben, fir datt se dignement kënnen al ginn an Acteur vum hirem eegene Liewe kënnen bliwen.

Fir d'Qualitéit vum de Servicer fir eeler Leit ze verbesseren, hat d'Regierung schon am Koalitiounsaccord eng Reform vum Gesetz vum 8. September 1998 virgesinn, dat d'Relatiounen tëscht dem Staat an den Acteuren am sozialen, familiären an therapeutischen Beräich reegelt, dat sougenannt „ASFT-Gesetz“.

De virleien Gesetzevprojet huet als Objet, genee dës Reform an d'Realitéit ëmzesetzen, andeems mir verschidde Servicer fir eeler Leit ëmorganiséieren, fir eng besser Transparenz bei der Offer suergen a prezis Qualitéitskrittäre festleeën, un déi sech d'Prestataire vu Flegeservicer zukünfteg och mussen halen.

Wat d'Servicer fir eeler Leit betrëfft, ginn Adaptatiounen u siwe verschidde Prestatiounen virgehol, an zwar den Alters- a Fleegeheemer, de mobille Flegedéngschter, de Centres psycho-gériatriques, de Clubs Seniors, den Activités seniors, dem Repas sur roues an dem Telealarm.

Dësen Text leet ganz kloer fest, wat déi jeeweileg Servicer mussen ubidden a wat d'Leeschtinge sinn, op déi d'Leit e Recht hunn. Bis ewell war dat net ëmmer

ganz kloer gereegelt. Et gëtt dann och genau definéiert, wéi d'Infrastrukture mussen ausgesinn. An der Wunnstruktur gëtt zum Beispill e grouss Wäert op d'Parties communes geluecht, fir d'Zesummeliewen ze fërderen an de Leit d'Méiglechkeet ze ginn, aktiv um Liewen am Haus deelzehuelen. Mir wëllen evitéieren, dass déi eeler Leit de ganzen Dag eleng an hirer Kummer bleiwen, dofir schafe mir Plazen, wou d'Gewinner sech treffen a begéine kënnen, fir zesammen hiren Alldag ze gestalten.

De Projet de loi definéiert och kloer d'Aufgabe vum Chargé de direction an d'Qualifikatiounen, déi dës Persoun muss virweisen. De Chargé muss souwuel Kenntniss an der Gestiuon wéi an der Gerontologie hunn, op d'mannst e Bachelor oder BTS hunn, e muss kënnen Lëtzebuergesch schwätzen an entweder Däitsch oder Franséisch an e muss d'Konditiounen vum der Honorabilitéit erfëllen. An Zukunft kann e Chargé dann och zwee oder méi Servicer geréieren.

Den Text schafft dann och d'Notioun vum „Règlement général“. All Gestionnaire vum enger Wunnstruktur muss e Règlement général adoptéieren, an deem de Projet d'établissement, den Organigramm vum der Struktur, de Sécherheetsplang an de Règlement d'ordre intérieur festgehal gi souwéi och e Concept de bientraitance oder e Konzept fir den Émgang mat demenzkranke Leit, fir nëmmen déi ze nennen. Eng ganz Opléschung heizou fënnt een natierlech am Gesetzesvprojet.

Des Weidere gëtt kloer am Gesetz definéiert, wéi d'Kontrakter vum de Servicer fir eeler Leit mussen ausgesinn, souwuel wat d'Form wéi och wat de Contenu ubelaangt. De Kontrakt muss entweder op Däitsch oder Franséisch geschriwwen sinn an de Gestionnaire gëtt derzou verflécht, dem Gewinner oder sengem Représentant légal de Contenu ze erklären. Op Demande mussen dës Erklärungen och op Lëtzebuergesch oder souguer an Zeechesprooch kënnen gemaach ginn.

Fir d'Prise en charge vum den eelere Leit ze verbesseren, mussen d'Gestionnaires an Zukunft en Dossier individuel iwwer all d'Gewinner féieren. Dësen Dossier gëtt bei der Admissioun ugeluecht a reegelméisseg och à jour gehal. Nieft de perséinlechen Donnéeën vum der Persoun gëtt hei och de Kontakt vum der Vertrauenspersoun an eng Kopie vum Kontrakt hannerluecht.

Bis ewell hu mir am Gesetz ënnerscheet tëscht de sougenannte „Centres intégrés pour personnes âgées“, also Altersheemer, an de „Maison de soins“, also de Fleegeheemer. An Zukunft sollen dës Haiser ënnert engem eenzege Begrëff zesummegeluecht ginn, deem vum de „Wunnstrukturen“. An dës Wunnstrukture soll d'Inklusioun an d'Zesummeliewe ganz groussgeschriwwen ginn. Et sollen oppen Haiser sinn, an deene jidderee sech wuel spiert an aktiv um Liewe bannent a baussent der Struktur kann deelzehuelen.

Wat déi mobill Flegedéngschter betrëfft, mussen d'Prestataire an Zukunft souwuel eng Aide à domicile wéi verschidde Soins à domicile offéieren. Bis ewell hate se de Choix, just ee vun deene Beräicher ze couvréieren, ma an Zukunft soll all Prestataire eng ganzheetlech Prise en charge vum de Leit doheem kënnen assuréieren.

D'Centres psycho-gériatriques ginn ëmbeenannt a „Centres de jour“ a sollen den eelere Leit weiderhin d'Méiglechkeet bidden, während dem Dag an engem Grupp kënnen betreit ze ginn. Och d'Clubs Seniors wiesselen den Numm an heeschen an Zukunft „Clubs Aktiv Plus“. D'Servicer vum Telealarm, dem Repas sur roues souwéi d'Activités seniors ginn an dësem Gesetz einfach méi kloer definéiert.

An engem zweete Volet suert dëse Projet de loi fir eng gréisser Transparenz bei de Servicer fir eeler Leit, andeems d'Präisser vu sämtlechen Aktivitéiten, Servicer a Prestatiounen an engem spezielle Regëster mussen public gemaach ginn. D'Leit solle sech kënnen am Virfeld doriwwer informéieren, wat e Service kascht, fir e bewosste Choix kënnen ze treffen a béis Iwwerraschungen ze evitéieren. Wat d'Wunnstrukture betrëfft, solle se genee gesinn, wat am Pensiouspräis mat dran ass a wéi eng Supplemente eventuell kennen ufalen. Sinn d'Käschte fir d'Wäsch am Basispräis mat dran? Muss ech extra fir eng Televisioun, den Telefon oder den Internet bezuelen? Wéi eng Fräizäitaktivitéite gi mat ugebueden a wéi vill kaschten déi extra? Dat sinn alles Froen, op déi souwuel déi aktuell wéi och déi zukünfteg Bewunner an Zukunft eng transparent Äntwert solle kréien.

De virleiende Gesetzesprojet féiert deemno e sougenannte „Regëster fir d'Servicer fir eeler Leit“ an, an deem d'Präisser vu sämtlechen Déngschter kloer duergestallt ginn, an dat fir jidderee fräi accessibel. D'Gestionnaire vum de Wunnstrukture mussen hir Pensiouspräisser a Kontrakter also ganz kloer duerleeën. Mat dësem Regëster erméigleche mir de Leit, déi eenzel Haiser a Servicer ënnerteneen ze vergläichen a soumat déi Offer ze wielen, déi fir si och am beschte kléngt.

Dat wichtegst Zil vum dësem Gesetz betrëfft awer d'Kontroll vum der Qualitéit vum de Wunnstrukture fir eeler Leit. An Zukunft kritt de Ministère fir d'Famill an Integratioun nei Moyenen, fir an d'Strukture eranzekucken an ze kontrolléieren, wéi d'Bewunner am Alldag betreit ginn a wéi d'Zesummeliwee an de sozialen Austausch gestalt sinn. An hei geet et drëms ze kucken, ob d'Leeschtungen, déi versprach ginn, och wierklech bei de Leit um Terrain ukommen, an och, ob d'Personal déi Prozedure lieft, déi um Pabeier stinn, an – net onwichtig! – ob d'Leit sech insgesamt wuel fillen.

Dat ass e wichteg Element vum dësem Gesetzesprojet, fir Virfäll, wéi mer se aus dem Ausland héieren hunn, virzebeugen. Huet d'Struktur e Formatiounsplang fir säi Personal? Existéiert eng kloer Prozedur fir d'Dokteschvisitten? Hunn d'Bewunner de Choix tëscht méi wéi engem Menü am Restaurant? Gëtt den Animatiounsprogramm fir si och kloer affichéiert? Dat si Punkten, déi am Kader vum der neier Qualitéitskontroll iwwerpréift an och evaluéiert ginn.

Nieft de bestoenden Agreementskontrolle wäert de Ministère breet ugeluechte Qualitéitskontrolle bei de Prestataire duergchféieren an hir Offer unhand vu spezifeschen Evaluationskrittäre bewäerten. All Prestataire soll op d'mannst eemol an engem Intervall vun dräi Joer kontrolléiert ginn, mee et kann awer och méi oft sinn. Am Fall vun de Wunnstrukture berout dëse Prozess zum Beispill op spontanen administrative Kontrollen engersäits oder op Interviewen tëscht den Agente vum Staat, de Bewunner an dem Personal anerersäits. An all Wunnstruktur mussen op d'mannst fënnf där Interviewen duergchgefouert ginn. Nieft der genereller Zefriddenheet vun de Bewunner ginn hei d'Ëmsetzung vum Règlement général, de Respekt an d'Sensibiliséierung iwwert déi verschidde Prozeduren, zum Beispill bei der Admissioun vun de Bewunner, an d'Mise en place vun de Servicer bewäert.

Am Fall, wou en Evaluationskrittär d'Erwaardungen net erfëllt an eng „ungenügend Nott“ kritt, muss de Gestionnaire innerhalb vun dräi Méint e Plan de remédiation erstellen, mat engem Kalenner a Moossnamen, fir dës Lacunen och kënnen opzeschaffen. Am Sënn vun der Transparenz gi souwuel d'Resultater vun der Evaluatioun wéi och de Plan de remédiation public gemaach.

Als Rapporteur vum dësem Gesetz sinn ech frou iwwert d'Aféierung vun dësem Bewäertungssystem, well domadder d'Méiglechkeet gi gëtt, bei Problemer zäitno kënnen anzegräifen an d'Gestionnaires derzou ze verflüchten, eng qualitativ héichwäerteg Betreierung ze offréieren. Den neien Outil erlaabt eis, en direkte Feedback vum Personal an de Bewunner ze kréien an zesummen no Léisunge fir d'Verbesserung vun der Qualitéit ze sichen.

Eng gutt an intensiv Betreierung setzt allerdéngs och viraus, datt mir genuch qualifizéiert Personal an de Wunnstrukturen hunn. De virleiende Gesetzesprojet gesäit dowéinst eng Hausse vum Personalschlüssel vir, fir datt ronderëm d'Auer eng méi staark Presenz vum Personal garantéiert ass.

Des Weidere ginn d'Dispositiounen iwwert déi zwou Formatioune vun der Hygiène an der Psychogeriatrie an de Gesetzestext iwwerholl. D'Formatioun vun der Psychogeriatrie riicht sech u sämtlech Membere vum Betreierungspersonal vun de Wunn- an Dagesstrukturen a vun de mobile Servicer.

D'Personal soll hei léieren, wéi een am beschte mat eelere Leit ëmgeet, déi un enger Demenzerkrankung leiden. D'Formatioun gëtt vum Familljeministère organiséiert an dauert fënnemol aacht Stonnen. Pro Service mussen an Zukunft op d'mannst 40 % vum Personnel encadrant dës Formatioun beluecht hunn. D'Formation „Hygiène“ dauert dräimol aacht Stonnen an ziilt drop of, d'Betreierungspersonal iwwert d'Infektionsrisiken opzeklären a Bonnes pratiques am Beräich vun der Hygiène ze vermëttelen. Dës Formatioun geet iwwregens Hand an Hand mat der Aféierung vum neie Référent hygiène, deen als Aufgab huet, d'Infektionsrisiken ze identifizéieren an dem Chargé de direction matzedeelen, ze kontrolléieren, datt d'Hygiènesprotokoller agehale ginn, an d'Personal an deem Beräich och ze beroden. Den neie Posten ass och als Äntwert op d'Lectiounen vun der Covid-19-Pandemie ze gesinn. Pro Struktur muss op d'mannst eng Persoun vum Betreierungspersonal dëse Posten iwwerhuelen.

An engem weidere Punkt definéiert de Projet de loi, wéi eng Informatiounen am Projet d'établissement vun de Wunnstrukturen a vun den anere Servicer fir eeler Leit mussen festgehalde ginn. An Zukunft muss dann och all Wunn- an Dagesstruktur souwéi all mobile Flegedéngschte e sougenannten „Eethikkomitee“ hunn, deen d'Senioren an d'Personal bei schwierige moraleschen Entscheedungen ënnerstëtzt. Op Demande kann den Eethikkomitee och d'Personal an d'Chargés de direction bei eethesche Froen beroden, déi sech zum Beispill am Kader vu palliative Prestatioune stellen.

Ausserdeem muss eng kloer Prozedur fir d'Gestion des réclamations bei all Service opgestallt ginn, fir dass d'Leit wëssen, wou an u wie si sech kënnen wenden. Esou stärke mir d'Rechter vun den eelere Leit an hire Familljen.

An am Fall, wou keng Léisung tëscht de Leit an dem Prestataire fonnt gëtt, kënn dann de Mediateur an d'Spill. En nationalen Informatiouns- a Mediationservice wäert opgebaut ginn, fir ze beroden, ze hëllef, ze schlichten, wann ëmmer et néideg ass. Och wäert d'Commission permanente pour le secteur des personnes âgées an dësem Text eng legal Basis kréien an hir Missioun wäerten erweidert ginn. Dës Kommissioun war am Juli 2021 schon iwwer eng Motioun an der Chamber agefouert ginn a kritt dann och elo eng legal Basis. All d'Acteuren, déi mam Secteur vun den eelere Leit ze dinn hunn, setzen hei ronderëm den Dësch. D'Kommissioun ka Recommandatiounen zu de Projets d'établissement an den Evaluationskrittäre vun der neier Qualitéitskontroll

maachen an och Etüden iwwert d'Situatioun vun den eelere Leit realiséiere losse respektiv selwer realiséieren.

Do dernieft schafft de Projet de loi eng legal Basis fir de Conseil supérieur des personnes âgées, dee bis ewell nach net am Gesetz festgehalde gouf. D'Aufgab vun dësem Conseil ass et, de Minister bei sämtleche Froen iwwert de Secteur vun den eelere Leit ze beroden a Léisungsvirschléi zu bestoende Problemer ze proposéieren. De Conseil setzt sech zesummen aus Vertrieeder aus dem Aleberäich, de Syndikater, dem Staat, awer och aus Professionellen aus de Beräicher Medezinn, Droit, Gerontologie a Sozialaarbecht.

E leschte Punkt zu den Dispositiounen vum Gesetzesprojet concernéiert déi nei Obligatiounen fir dat sougenannt „Betreit Wunnen“, méi genee, wat d'Accessibilité vun de Gebaier an d'Wunnenge betrëfft.

Zu gudder Lescht wëll ech nach ganz kuerz op d'Aviseen ze schwätze kommen, déi zu dësem Projet de loi erakommen. Wichteg dobäi ze erwänen ass, dass dësen Text säit dem Depot ufangs 2020 ganzer dräimol amendéiert gouf. An de leschten dräi Joer gouf intensiv un dësem Text geschafft a probéiert, esou gutt wéi méiglech op d'Aviseen, d'Kriticken an d'Verbesserungsvirschléi vum Staatsrot, de Kummeren an den Associatiounen aus dem Secteur vum Drëtten Alter anzegoen an den Text och deementspreechend ze adaptéieren.

Schlussendlech ass de Projet vum Gesetz duergchhaut anescht, ma ech denken, datt mir elo en Text hunn, mat deem jidderee gutt ka liewen an dee virun allem den Ziler vun enger qualitativ héichwäerteger an transparenter Offer u Servicer fir eeler Leit gerecht gëtt an deen d'Autonomie an d'Wuelbefanne vun de Seniore stäerkt.

Opground vum éischten Avis vum Staatsrot ass de Volet vun der Qualitéit komplett iwwerduecht ginn. War et am Ufank d'Iddi, de Gestionnaire kee Qualitéitssystem virzeschreiwen an hinnen de fräie Choix ze loosse, dës Kontrolle selwer duergchféieren, sou gouf opground vun de Remarque vum Staatsrot entscheet, dës Kontroll an d'Hand vum Ministère ze ginn. De Skandal vun ORPEA a Frankräich huet sécherlech och derzou bäigedroen, datt mir dem Staat an Zukunft méi Moyene wollte ginn, fir d'Qualitéit an den Alters-a Flegeservicer ze iwwerpréieren.

Mat den éischten Amendementen hu mir dunn och e Punktesystem agefouert, fir bestëmmte Qualitéitskrittäre ze bewäerten. Hei dernieft hat de Staatsrot a sengem éischten Avis eng ganz Partie un Oppositions formelles ausgeschwat, op déi ech awer elo net wäert agoen. Ënner aneren hunn d'Amendement doropshin de Service Telealarm adaptéiert an de Plan de procédure et de gestion des antibiotiques aus dem Gesetz erausgeholl.

Op Basis vun den Avise vum help, der CNPD, der Mënscherechtskommissioun an dem Conseil supérieur des personnes handicapées huet d'Regierung mat sengen éischten Amendementen ausserdeem d'Eethikkomiteeën an d'Commission permanente agefouert a verschidde Prezisiounen iwwer den Traitement vu perséinlechen Donnéeën an d'Gesetz geschrriwwen.

An engem zweeten Avis huet de Staatsrot den neie System vun der staatlecher Qualitéitskontroll ausdrécklech begréisst, ma gefuerdert, datt déi eenzel Krittäre fir d'Evaluatioun prezis an d'Gesetz sollte geschrriwwen ginn. Et géif net duergoen, d'Krittäre just an engem Règlement grand-ducal ze ernimmen. Finalement gouf dëser Remark Rechnung gedroen.

Verschidden Associatiounen hunn dunn och gefuerdert, datt de Personalschlüssel an de Wunnstrukture soll eropgesat ginn a méi Wäert op Formatioune

misst geluecht ginn. Och dës Remarque gouf Rechnung gedroen.

Mam zweete Worf un Amendementer hu mir d'Presenz vun Infirmieren a Betreier verstärkt, d'Formatiounen an der Psychogeriatric a vum Référent hygiène am Gesetz preziséiert an nei Mesure fir d'Preventioun vun Infektiounen definéiert.

D'COPAS huet an hiren Avice verschidde Bedenke gëussert, déi mir an de ganzen Aarbechte bei dësem Gesetzesprojet ganz eescht geholl hunn. Et muss een allerdéngs verstoen, datt d'Zil vun enger héichwäerteger an transparenter Offer un Alters- a Flegeservicer net duerch dës Bedenken dierf ausgebremst ginn.

Léif Kollegeinnen a Kollegen, all eelere Mënsch zu Lëtzebuerg soll selwer kënnen decidéieren a mat-schwätzen, wann et drëms geet, säi Liewen ze gestalten. E soll agebonne sinn, un der Gesellschaft kënnen deelhuelen an, sou laang et geet, Acteur vu sengem eegene Liewe sinn.

Une voix | Très bien!

M. Claude Lamberty (DP), rapporteur | De Bewunner vun engem Alters- oder Fleggeheim soll Deel vun der Gesellschaft am Haus an och ausserhalb sinn. Et geet hei ëm Respekt an Dignitéit géigeniwwer eisen eelere Matbewunner a Matbierger. De virleiende Projet de loi, dee stellt de Mënsch kloer an de Mëttelpunkt a suert mat senger sëllege Moosname fir eng besser Qualitéit an eng besser Transparenz am Secteur vun de Servicer fir eeler Leit.

Ech schwätzen och ganz séier zu der Motioun, déi mer hei hunn, well Dir wësst: Dat eent ass e Gesetz an en Text, an dat soll een um Terrain och kënnen kontrolléieren. Dofir hu mer als Majoritéitsparteien zesummen eng Motioun verfaasst, wou et ëm déi Evaluatioun geet, an ech sinn iwwerzeegt, dass deen een oder aneren déi do och wäert mat ënnerschreien, wann ech hei op meng riets Säit kucken.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Lamberty.

M. Claude Lamberty (DP), rapporteur | Dat alles gesot, wollt ech Iech Merci soen an ech ginn heimadder den Accord vun der DP-Fraktioun. An nach eng Kéier merci fir d'Nolauschteren.

Motion 1

La Chambre des Députés,

– *considérant le droit fondamental des personnes âgées de vivre dans la dignité, avec un accès adéquat aux services et aux soins qui répondent à leurs besoins spécifiques ;*

– *soulignant que la qualité des services pour les personnes âgées est essentielle pour assurer leur bien-être physique, mental et social ;*

– *considérant que la loi sous rubrique vise, d'une part, à améliorer la qualité des infrastructures, des prestations et des services en faveur des personnes âgées, en fixant les normes minimales requises pour les prestataires de soins, et d'autre part, à garantir une meilleure transparence de prix en matière de ces prestations et services ;*

– *saluant que le secteur des services pour personnes âgées est ainsi doté d'un mécanisme qui vise à améliorer le bien-être des personnes âgées visées ;*

– *considérant l'importance de garantir l'efficacité et l'impact de la réforme sur la qualité des services pour personnes âgées ;*

– *considérant l'utilité de procéder à une évaluation de la dite réforme dans un souci de transparence,*

invite le Gouvernement à

– *procéder à une évaluation de la réforme et de soumettre les résultats à la Chambre des Députés, dans un délai de*

trois ans maximum à compter de la mise en vigueur de la loi sous rubrique.

(s.) *Claude Lamberty, Simone Asselborn-Bintz, Djuna Bernard, Tess Burton, Carole Hartmann, Charles Margue.*

M. Fernand Etgen, Président | An ech soen dem Här Rapporteur Claude Lamberty villmools Merci a ginn d'Wuert un den éischten ageschriwwene Riedner, den honorablen Här Marc Spautz. Här Spautz, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

M. Marc Spautz (CSV) | Här President, léif Kollegeinnen a Kollegen, virun e puer Joerzénge ass et mol eng Kéier e Lidd gi vun engem éisträichesche Chansonnier, deen huet gesongen: „Mit 66 Jahren, da fängt das Leben an!“

(Interruptions et brouhaha)

An dat war e Schlager ginn, deen ... Jo, deen huet och „Merci, Chérie“ gesongen, mee dat ass eppes anescht.

(Hilarité et brouhaha)

D'Chérie ass net do, jo.

Mee firwat soen ech dat? „Mit 66 Jahren fängt das Leben an“, dat huet net direkt eppes mam Projet ze dinn, mee et huet awer eppes mat deene Leit ze dinn, ëm déi et an dësem Projet geet. Mat 65 Joer – an et steet och haut nach ëmmer am Gesetz – bass de an d'Pensioun gaang, well de Pensiounsalter hei zu Lëtzebuerg ass 65 Joer. An da mat 66 Joer waars de an engem anere Regimm, waars de an engem anere Liewen. An de Rapporteur huet et scho gesot: Den Alter huet sech awer duerno verschoben, wéi laang d'Leit nach konnten dervu profitéieren.

Si se soss mat 65 Joer an d'Pensioun gaangen, war am Duerchschnitt fir d'Männer mat 72 a fir d'Frae mat 75 Joer d'Liewenserwaardung eriwuer a si hunn a) net sou laang kënnen vun der Pensioun profitéieren a b) och net direkt vun de Strukturen, well si hunn doheem gewunnt. Duerno hate mer hei zu Lëtzebuerg Strukturen, déi eng ware beim Ministère de la Santé, déi aner ware beim Ministère de la Famille ugesiiddelt: dat eent waren deemools Fleggeheimer, dat anert ware méi d'Altersstrukturen.

A mir haten och Anbieter, wou jiddwereen ëmmer iergendeen kannt huet. Entweder waren et kathoulesch Schwestern oder et waren d'Croix-Rouge oder d'Caritas, déi an deem Beräich aktiv waren, an et waren net onbedéngt kommerziell Gesellschaften, wou dat am Mëttelpunkt stoung. Dat huet sech eréischt déi lescht Joren a Joerzénge entwéckelt. A grad dofir ass et jo och wichteg ginn, an de Claude Lamberty, deem ech well Merci soe fir säi Rapport, huet schon dodrun erënnert. Mee ouni dem Claude Lamberty wëllen ze no ze trieden, ech mengen, Äre Virgänger als Rapporteur an als President vun der Familljekommissioun, deen huet bis virun zwee Méint déi ganz Saachen an déi Diskussioun matverfollegt – op engem anere Stull wéi en elo sëtzt –, dee weess direkt, op wat ech wëll kommen: Dass et och dofir wichteg ginn ass, Qualitéitskritären ze hunn!

An dee franséische Betrib/Bedreier, dee jo a Frankräich ganz grouss an der Kritik war, wou Prozesser gefouert gi sinn an nach amgaange sinn ze lafen, deen och op Lëtzebuerg komm ass: och dat war en Diskussionspunkt bei eis an der Kommissioun. An och dat war en Diskussionspunkt: ob mer net amgaang sinn, an de Commerce eranzegeroden; de Commerce, dee gemaach gëtt mat deene Leit, déi den Opbau vu Lëtzebuerg gemaach hunn, déi eis dohinner bruecht hunn, wou mer haut sinn – nämlech eis drëtt a véiert Generatioun.

An dofir, och schonn ier dat war mat ORPEA hu mer gesot, mir missten eppes maache mat Qualitéitskritären. Mir missten eppes aféieren, fir Qualitéit ze hunn a mir missten och gläichzäiteg eppes aféieren, fir kënnen eng Präispolitik ze diskutéieren an ze kontrolléieren.

Ech wëll dann net nëmmen zrëckkommen op den Datum, deen den Här Rapporteur genannt huet, nämlech 2020, mee ech wëll zrëckkommen op den 23. Oktober 2019. Den 23. Oktober 2019 war heibannen eng Aktualitéitsdebatt. Eng Aktualitéitsdebatt, wou et drëm gaangen ass, wat mer kéinte maachen, fir de Besoin vun eisen eelere Generatiounen méi nozekommen, dass et wichteg wier, dass mer nach méi Better géife kréien, dat och regional verdeelt.

Déizäit hu mer geschwat, dass mer 22 Maisons de soins offrant au total 2.379 Better an 29 Centres intégrés hätten, dass mer dann en Total hätte vun 3.871 Better. Dat war de Stand vun deemools, den 31. Dezember 2017. An dat hu mer den 23. Oktober 2019 heibannen diskutéiert am Kader vun enger Heure d'actualité.

Bei der Heure d'actualité hu mer och festgestallt, dass d'Leit méi spët an déi Altersstrukturen eraginn, dass et duerch déi Entwécklung, déi komm ass – a) um gesondheetlechen Niveau, mee b) och, dass mer ëmmer méi Servicer, och Doheem, ubidden –, fir d'Leit méiglech ass, vill méi laang autonom ze bleiwen, an dass se méi spët an déi jeeweileg Strukturen erakommen an dann och manner laang an deene Strukturen sinn, well se eebe méi spët kommen, dass et do vill méi e grouse Va-et-vient gëtt, wéi dat virun de Fall war.

Mir hunn och deemools driwwer diskutéiert: Wéi dat ugaangen ass mat den Honnertjäregen, du waren et der emol zwee bis dräi am Joer. Ech mengen, deen neie Familljeminister ass elo all ..., ech wëll net grad soen all Dag ënnerwee, mee all Woch ënnerwee, fir iergendwou och en Honnertjäregen ... – dat ass zwar nach méi rar –, eng Honnertjäreg auszezeechnen. Wat jo och weist, dass mer duerch déi Entwécklung vun der Medezinn an duerch dat Ganzt ronderëm – well ouni dat wier dat och net méiglech – och ëmmer méi eng Gesellschaft kréien, déi méi al gëtt, an dass mer eis och doru mussen orientéieren an dass mer och gläichzäiteg musse Servicer ubidden.

Mir schwätzen ëmmer vun deene Leit – an ech weess aus familiären Ursaachen, wéi dat ass –, iwwer Alzheim an esou weider an esou fort. Mir hunn awer och nach Leit, déi rüsteg sinn. A mir mussen och deenen eppes bidden! Mir mussen och deenen eppes bidden an där Struktur, mee mir mussen hinnen och nach gläichzäiteg eppes bidden, dass se kënnen um Gesellschaftsliewen deelhuelen.

„Um Gesellschaftsliewen deelhuelen“, soen ech, „an d'Philharmonie goen“, soen ech, „an den Theater goen“. An dat ass, deemno wou déi Struktur stinn, fir déi eng méi einfach wéi fir déi aner. Well wann d'Strukturen hei an der Stad sinn, da bis op de Kierchbiereg ze goen an d'Philharmonie, dat ass en anere Punkt, wéi wa se vun der Waassertrap vu Suessem kommen oder wa se vu Clierf kommen – fir eng aner Uertschaft mat méi wéi engem Haus ze zitieren, wou hei dann och aner Gegebenheete sinn, fir dohinner ze kommen.

Och dat gehéiert zu de Leeschtungen, déi mer de Leit musse bidden! An och dat gehéiert derzou, de Leit och ze soen: „Hei, Dir sidd net vergiess. Mir wëssen ze schätzen, wat Der fir Land a Leit hei gemaach hutt, a mir wëllen Iech och eppes erëmgi fir dat, wat Der gemaach hutt.“

Mee bei där Debatt, déi mer deemools gefouert hunn, hu mer och scho vu Qualitéit geschwat. An do war vun enger Partei a vum deemolegen Auteur vu

menger Partei ... – an ech kennen dee ganz guut, well ech gesinn en all Moie beim Baartmaachen –, do hu mer gesot: „Mir hätte gär eng neutral Ulafstell“ ...

(Interruption)

... „eng neutral Ulafstell, fir dass d'Leit och d'Méiglechkeet hunn, eng Reklamatioun, déi se hunn, weiderzeginn, ouni dass een direkt weess: Et ass d'Madamm oder den Här sou a sou, oder et ass d'Famill vun der Madamm oder dem Här sou a sou.“

Dat war eng Motioun, déi mer den 23. Oktober 2019 erabruucht hunn, déi – a wie wonnert et? – mat 31 géint 29 Stëmmen ofgeleent ginn ass. Well mer och deemools schonn der Meenung waren, a) dass et wichteg ass, dass d'Qualitéit kontrolléiert gëtt, mee b) dass et och méiglech ass, fir dee Betreffene respektiv fir seng Famill – well déi kritt jo och heiansdo eppes mat – eng Reklamatioun kënnen virunzeginn, ouni dass et direkt op déi Persoun zrëckfällt.

Well déi Leit – aneschtens wéi bei eiser Generatioun oder bei där nach méi jonker Generatioun – net ëmmer déi sinn, déi reklaméieren, an heiansdo d'Fauscht an der Täsch maachen an dat vläicht soen, wann d'Kand – d'Meedchen oder de Jong – op Besuch kënnt, oder vläicht iwwerhaupt näischt soen, dass do dat eent oder anert net klappt, misst et dann awer méiglech sinn, déi Reklamatioun virunzeginn.

A firwat soen ech dat? Well och dat steet hei an engem Avis mat dran. En Avis zum Beispill vun der Mënscherechtskommissioun, déi och drop opmierksam gemaach huet, dass et wichteg ass, dass dat iergendwou anescht ugesidelt ass wéi direkt am Haus, wéi direkt beim Ministère. Mee dass et do och méiglech misst sinn, iergendwou anescht déi Reklamatioun virunzeginn, ouni dass een direkt weess: „Dat war de Pier, de Misch oder de Jang, deen do déi Reklamatioun viruginn huet“, well déi Leit jo awer eng gewëssen Ofhängegkeet hu vun deene Leit, déi do ronderëm sinn.

A wann Der da mat deem Falschen erwëscht gitt, da wëllen déi Leit déi Reklamatiounen net viruginn an hunn Angscht, dat ze soen. Dofir wëll ech dat nach eng Kéier ënnersträichen. Dat war schonn eng Diskussioun, déi mer heibanne gefouert hunn, ier de Projet deposéiert war, an dofir ... An den deemolege President vun der Kommissioun ka sech dorun erënneren, dass mer och an der Kommissioun laang doriwwer geschwat hunn, uschlëssend, well dat eng vun eise Reklamatiounen war an dat och an der Sitzung vum 27. November 2011 sou am Rapport festgehale gouf.

An, léif Kolleeginnen a Kolleegen, mam Objektiv vun deem Gesetz si mir honnertprozenteg averstanen. Den Objektiv: eng héichwäerteg Qualitéit ze bidden, fir eiser eelerer Generatioun dat ze ginn, wat se brauch, dat, wat néideg ass, fir dass och si kënnen en ordentlecht an d'gnet Liewensenn verbréngen, an dat och a Strukturen, déi deem Wee würdeg sinn.

Mir sinn och averstane mat deem, wat den Här Rapport gesot huet: mat all deenen Namensännerungen. Mee et geet net eleng duer mat den Namensännerungen, et muss een och dann eppes aneschtens kënnen do bidden. An ech hat d'Chance, mam Minister iergend esou eppes kucken ze goen, wou eng Namensännerung och elo wäert stattfannen.

An déi Leit waren alleguerter begeeschtert – net onbedéngt vun der Namensännerung, mee dass de Minister se besiche komm ass. An déi hunn awer och hir Freed zum Ausdrock bruecht iwwert dat, wat do alles gebuede gëtt, ...

(Interruption)

... och scho gebuede ginn ass virun, an och de Leit hir Begeeschterung, wat se do alles kënnen erliewen,

an dass si do all d'Méiglechkeet hunn, um gesellschaftleche Liewen deelzehuelen.

Mee ech soen dat, well et net eleng duergeet, d'Nimm ze änneren, mee et muss een och plazeweis – net iwwerall – dann nach aner Saachen änneren. A wat ech och elo hei net verneinen, wat och am Gesetz steet, wou jo do och probéiert gëtt, déi néideg Akzenter e setzen, fir och do eng aner Politick oder eng besser Abannung vun de Leit kënnen ze maachen.

Mir hunn och deemools geschwat iwwer Dagesbetreuung. A mir hu geschwat vum Präis a vun der Qualitéit. An d'Qualitéit huet jo ëmmer mam Präis ze dinn; net nëmme mam Präis vun deem, wat de Client bezilt, mee och mam Präis, wat investéiert gëtt vun der öffentliche Hand – vum Staat, vun de Gemengen, vun der Fleegeversécherung –, wat se do alles bereet ass, och doriwwer ze bezuelen.

A genau do gesinn ech awer déi eng oder déi aner Schwierigkeet, wou ech der Meenung sinn, datt mer och nach aneschtens hätte kënnen virgoen. Et ass guut a richtig, dass mer alles maachen, fir déi Qualitéit ze garantéieren, mee et hätt een awer och missen diskutéieren, ob déi Qualitätskontrolle kéinte vum Ministère gemaach ginn, mee dass dann och en Drëtten, en aneren USPriegspartner, gewiescht wier, deen herno déi Kontrollen och kéint duerchféieren. Ech denken zum Beispill un den Ombudsmann oder d'Ombudsfra – am Moment ass et eng Ombudsfra –, ob een do net hätt missen dee Service ugliedderen. An déi Kolleegen, déi an enger anerer Kommissioun sinn, iwwert déi mer de Moie méi laang geschwat hunn, an der Santéskommissioun, do gëtt et jo e Commissaire an en Ombudsman vun der Santé – ob et net wichteg gewiescht wier, och do ze soen: „Mir schafen esou eppes, wat net direkt ënner der Kontroll vum Ministère steet.“

Ech erkläre mech och. Firwat? Et ass jo de Ministère, deen och herno dat ausstellt, d'Autorisatiounen: ob s de kanns eng Autorisatioun hunn, fir en Alters- oder Fleegeheim ze bedriewen, ob s de eng Autorisatioun hues, fir e Klub ze bedriewen, oder net. Et ass deen, deen d'Autorisatioun gëtt an et ass deen, deen d'Kontroll mécht.

Op anere Plazen – et si Leit aus der Finanz- an der Wirtschaftswelt heibannen – wësse se, dass dat net ëmmer geet, dass do heiansdo muss ganz kloer en anere Service sinn, deen dat eent mécht, wéi deen, deen dat anert mécht. An dat ass ee vun eise Kritikpunkten, wou mir och léiwer gehat hätten, dat wier aneschtens.

An dat ass ee vun eise Kritikpunkten, wou mir och léiwer gehat hätten, dat wier aneschtens. An dat hu mer och nach eng Kéier ënnerstrach – an dat war nach ënnert dem Virsätz vum President Max Hahn – an der Sitzung vum November 2022, wou mer dat nach eng Kéier ervirgetrach hunn, dass mer gären hätten, dass esou eppes géif geschafe ginn.

An dat war och an deem selwechte Punkt, wou mer do déi éischte Kéier alleguer déi Avise gekuckt hunn a wou – wéi et richtig ass, wat de Rapport gesot huet – ganz vill Oppositioun komm war a wou ech gesot hat, dass et vläicht besser wier, mir géifen de Projet zrëckzéien oder mir géifen en neie Projet bréngen, wou déi deemoleg Familljeministesch gesot huet: „Jo, wann déi Amendemente bis all komm sinn, dann ass et souwisou en anert Gesetz.“

Mee et wier vläicht – an do wëll ech nach eng Kéier drun erënneren – méi einfach gewiescht, de Projet zrëckzezéien. Et wier op alle Fall méi iwwersiichtlech gewiescht, well ech hunn nach eng Kéier en Deel vun den Dokumenter erausgezunn, déi puer Honnert Säiten, déi et an Zwëschenzäit gi sinn. Wann Der allegueren déi Avise liest, si schonn aleng zwou Säiten

nëmme vun den Datumen, wéini déi eenzel Avise komm sinn. Et wier dann och méi einfach gewiescht fir déi eng oder déi aner Leit, fir dat alles ze kucken.

Ech erënneren och do un d'Positiounen vun der Chambre des Salariés, un d'Positioun vun der Commission consultative des droits de l'homme an och d'Positioun vun der COPAS, déi och schonn den Här Rapport erwänt huet, déi allkéiers ëmmer e bësse méi kritesch ware mat deem, wat mer gemaach hunn. Net op alle Punkten, ech mengen, well an der Philosophie – dat muss ee fairnesshalber soen – si se allegueren, ee wéi deen aneren, der Meenung, dass mer Qualitätskriterien brauchen an dass mer eiser eelerer Generatioun dat schëlleg sinn. Do si mer eis allegueren eens. Et ass just d'Aart a Weis, op wat fir engem Wee mer dohinner kommen, dass een dat och deementsprechend hätt kënnen maachen.

En anere Punkt, deen ech wëll ënnersträichen a soulevéieren, dat sinn och gläichzäitig allegueren déi aner Anbieter, déi awer nach bleiwen – ech soen: Anbieter, déi bleiwen. Dat eent sinn déi, déi an enger Struktur sinn. Déi gi betreit, do gëtt et e Personalschlüssel, wou awer och do e Problem sech stellt: Fanne mer genuch vun deem Personal? An da kommen ech op eppes zrëck, wat mer de Moie scho gesot hunn: Fanne mer genuch Personal, fir deem Personalschlüssel gerecht ze ginn?

Virun allem do ... Ech schwätzen net vum Animationsberäich oder vun der Kichen, do ... An der Kichen ass et zwar och scho problematesch, mee an deem Beräich Animatioun a Kiche geet et nach. Mee am Gesondheitsberäich ass et heiansdo ganz schwier, well dee Client, deen do ass, deen huet vläicht eng méi héich Fleegeestuf wéi deen, deen herno kënnt, an da geet dat heiansdo och net méi op mat de Ratioen, fir dat alles opzemaachen. An dat sinn déi Froen, déi mer eis stellen, ob een do net och nach aner Méiglechkeete gehat hätt fir virzagoen.

Da muss een och nach gläichzäitig kucken – an och dat ass eppes, wat mer och an der Kommissioun diskutéiert hunn –: Mir maachen elo déi Eethikkommissioun. Mir maachen elo déi Commission permanente. Mir wësse schonn, dass an de meeschten Haiser och Heemréit sinn, déi bei deenen enge fantastesch funktionéieren, bei deenen aneren och manner guut, mee dat ass wéi am richtige Liewen: Och dat eent geet heiansdo besser wéi bei deem aneren. Mee och do ass et wichteg, dass déi Leit d'Méiglechkeet kréie mateschwätzen an dass mer do och elo net nëmme soen: „Mir schafen dat“, mee dass mer deene Leit an deenen Eethikkommissiounen, an där Commission permanente och nolauschteren.

An och do ass ëmmer erëm d'Diskussioun – dat liest een och an deene verschiddenen Avisen –: Ass déi Kompositioun deegleech? Hätt een do net iwwer aner Kompositiounen kënnen nodenken? Wier et do net méiglech, aner Weeër ze goen, an et hëlt een och Leit aus deenen Altersstrukture mat bäi, an et hëlt een och gläichzäitig méi Leit aus dem Familljen-, aus dem Frëndeskreies mat bäi, déi och do materalkommen? Jo, et sinn der derbäi, mee hätt een do net och nach kënnen nei an aner Weeër goen an och déi dann erëm eng Kéier deem Ganze vu baussen ënnerstellen? Et ass net, dass ech de Beamten am Ministère de la Famille net géif trauen, well déi maachen eng tipp-topp Aarbecht, mee et wier awer vläicht méi einfach gewiescht, wann déi Kontrollstellen allegueren auswärtsgesidelt wieren.

Da misst een och doriwwer schwätzen: Wéi geet et weider mat der Berufsausbildung vum Fleegepersonal? Et ass net direkt de Problem vum Familljeminister, mee et ass awer de Familljeministère, deen

herno déi Leit brauch, déi mussen an deenen Haiser schaffen.

Wéi ass et ... Wat kënne mer maachen, fir d'Demenz nach méi an de Mëttelpunkt ze stellen, well mer awer wëssen, dass et eng vun den Haaptkrankheeten ass? Mir wëssen, dass mer Altersheimer hunn, déi sech dorop spezialiséiert hunn, vun der ALA, déi e super Match mécht. Mir wëssen och, dass aner Haiser geplangt sinn oder scho bal fäerdeg sinn, wou et nach just drëm geet, dass de Schlëssel op d'Dier kënnt an et kann opgespaart ginn. A mir wësse gläichzäiteg, dass et awer och wichteg ass, de Leit an deenen Haiser, wou se sinn, net op eemol ze soen: „Elo huet deen eng aner Krankheet, elo muss en eraus, elo muss en an esou e speziell Haus“, mee dass déi och kënne an deenen Haiser bleiwen, wou se sinn.

An da geet et och drëm: Wat kënne mer maache fir déi Begleedung um Liewensenn? A wann ech soen, „d'Begleedung um Liewensenn“, ass dat fir déi Leit, déi an deenen Haiser liewen, mee och fir deenen hir Famill. Wat kënne mer do nach alles maachen, fir och déi Leit materanzehuelen?

Da misst een och gläichzäiteg doriwwer diskutéieren – an och dat war eppes, wat mer an der Kommissioun gemaach hunn, ech wëll elo net méi op all déi Detailer agoen –, wat alles geschitt ass, aus wat fir enge Grënn och ëmmer, an den Alters- a Fleegeheimer, an deenen enge méi wéi an deenen aneren, wéi Covid-19 war. Wat kënne mer als Schlussfolgerungen doraus huelen an neien Haiser, déi elo gebaut ginn, déi geplangt ginn, fir dass esou verschidde Problemer, déi deemools entstane sinn, net méi virkommen? Och dat ass eppes, wou ech der Meenung sinn, dass een dat och kéint roueg mat an de Mëttelpunkt setzen.

An dann och ausser deene Leit an deene Qualitéiten, déi an den Haiser sinn, wou den Här Rapportier jo nach eng Kéier drop opmierksam gemaach huet iwwert de Regëster, deen elo kënnt, mat de Präisier a sou weider a sou fort, wat mer och ganz kloer ënnerstëtzen – mee wéi geet et och do mat deene Reseauen a mat deenen aneren Offeren, déi do bestinn? Wat kënne mer do maachen, fir déi Offeren och regionalméisseg vill méi grouss kënne ze streeën? Mir wëssen, dass iwwerall queesch duerch d'Land ugebuede gëtt, Angeboter herrschen, mee an de Balungszentere sinn déi Angeboter méi grouss wéi op anere Plazen. Do spille mer dann och erëm eng Kéier an d'Diskussioun mat eran, wat och net dem Familljeminister ënnersteet, mee dem Transportminister. Do komme mer nach eng Kéier zrëck op den Adapto an op allegueren déi Servicier. Wéi kënne mer och déi nach verbesseren am Kader vun eisen eelere Matbiergerinnen a Matbierger?

An och do spillen d'Gemenge mat eng Roll. Wat kënne d'Gemengen alles mat ënnerhuelen, fir och do déi Offeren ze maachen, déi méi grouss ginn? An do wëll ech ënnersträichen, bei deem Dokument a bei deenen Diskussiounen – wa meng Informatiounen richteg sinn, mee den Här Minister ka mech vläicht verbessere respektiv de President vun där Institutioun –: Déi waren eng Kéier gefrot ginn, den Daachverband vun de Gemengen, beim Avant-projet de loi, mee duerno sinn déi guer net méi gefrot ginn, ob déi eppes dozou ze soen hätten, alles dat, wat dese Beräich ubelaangt.

Wa mer awer wëssen, wat fir eng Roll a Wichtegkeet d'Gemenge spillen, och fir de Ministère – well de Ministère kéint och net iwwerall lénks a riets Haiser bauen, wann en d'Gemengen net hätt, déi och Terrainen hunn an déi do mam Staat zesummeschaffen –, ass et verwonnerlech – d'Madamm Asselborn huet et

virduerl ënnerstrach –, wéi de Syvicol agebonne war bei de Musekschoulen. Hei am Altersberäich ware se am Avant-projet agebonnen an duerno beim Projet u sech si se guer net méi gefrot ginn, well déi hätten och nach vläicht nei an aner Iddie bruecht wéi déi, déi mir an der Kommissioun diskutéiert hunn, oder wéi déi, déi sech herno och am Projet erëmfonnt hunn. Et ass fir mech onverständlech gewiescht, bei esou vill Avisen, déi mer gefrot hunn, dass mer grad déi Institutioun, also de Syvicol, dobäi net gefrot hunn.

An dann e leschte Punkt, deen ech awer och nach wëll ënnersträichen, an do wollt ech och elo zum Schluss nach eng Kéier dorop zrëckkommen: Et ass net, dass mir deem Projet hei net wëilten zoustëmmen, mee mir hunn ugefaangen am Februar 2020 an do ass eng laang Zäitche gewaart ginn, bis d'Avisen erëm do waren, d'Avisen vum Conseil supérieur des personnes handicapées an der Commission consultative des droits de l'homme. Duerno ass déi Diskussioun komm mat allegueren den Amendementer, an duerno huet et awer erëm eng laang Zäit gedauert, bis eppes um Dësch louch. An ech wëll dat ënnersträichen, an den Här Minister weess, op wat ech elo kommen, well ech war, ech wëll net soe „mat him uneneegeroden“, mee ech hat direkt déi éischt Sitzung ...

(Interruption par M. Max Hahn)

Uneneegerode ware mer net, mee déi éischt Sitzung, déi de Minister do hat, war dem President seng éischt Sitzung an et war dem Minister seng éischt Sitzung an där Qualitéit, wou mer gesot hunn: Et ass awer e bëssen eng komesch Aart a Weis. Elo wëllt Dir eis hei a 14 Deeg, ech wëll net soen „drëcken“, dat wier e schlecht Wuert, mee do géift Der a 14 Deeg probéieren, alles iwwert de Knéi ze brieche. Ech mengen, „iwwert de Knéi brieche“, dat war de Wortlaut, wa mer géife kucke goen.

Ech hätt léiwer gehat, mir hätten éischer déi Amendemente gemaach, well do war eng Kéier ... an dat liest Der op där Fiche, déi Der um Computer hutt, wou eng Kéier e risegt Lach war, wou mer eis e puer Méint laang mat näischt beschäftigt hunn. Mir hätten dann doriwwer kënne diskutéieren, well an där Kommissioun – egal a wat fir enge Reie vun där Kommissioun a wat fir eng politesch Faarwen do sinn – louche mer oft a ganz interessanten Diskussiounen, wou ech awer ëmmer wëll ënnersträichen – an dat war fir jiddwereen, ob Oppositioun oder Majoritéit –, datt de Client, den Usager, am Mëttelpunkt stoung, wou mer jo awer och do alt heiansdo kontrovers Diskussiounen haten. A mir hätt léiwer gehat, mir hätten eis do nach 14 Deeg geholl, wuel wëssend, wat elo de Fall ass. Mee wa mer 14 Deeg éischer ugefaang hätten, hätten mer déi Méiglechkeete gehat. An och dat ass nach e Kritikpunkt, dee mir wollt virbréngen.

An dann e leschte Punkt, dat ass da mam Conseil supérieur des personnes âgées, och do d'Kompositioun. Dat steet och a verschiddenen Avisen. Déi eng sinn e bëssen zefridden, déi aner si manner zefridde mat der Kompositioun. A vu dass den Här Lamberty eis net gefrot huet, fir vläicht gegebenefalls déi Motioun matzeënnerschreien, an ech awer der Meenung sinn, mir bräichten net nach eng Kéier eng Motioun hei ze stëmmen, wéi mer dat elo déi lescht sechs Méint andauernd gemaach hunn, mir missten no zwee oder dräi Joer e Bilan zéien a mir géifen da kucken, wat dobäi erauskomm ass, hu mer haut dorop verzicht.

Mee et ka jo awer vläicht sinn, dass dat am Här Lamberty senger Motioun steet – ech weess et net, d'Majoritéit huet sech jo gesinn, mat der Oppositioun ass net geschwat ginn –, dass et awer da wichteg wier, dass mer schnellstméiglech och dann dee

Bilan maachen an dann och déi néideg Konsequenzen zéien an déi Adaptatiounen maachen. Well mir sinn deene Leit et schëlleg. Déi Leit hu vill gemaach fir eist Land, déi hu vill gemaach fir eis Economie. An dass mir allegueren esou gutt hei kënne sëtzen, si mer där Generatioun schëlleg, fir deenen och alles ze maachen, dass hiert Liewensenn esou gutt an esou agreabel ass wéi méiglech.

Dat gesot, géif ech nach eng Kéier d'Zoustëmmung gi vun der CSV zum Projet, wuel wëssend, dass mer awer bei verschiddene Punkten de Bauch wéi hunn. Villmools merci.

Mme Nancy Arendt épouse Kemp (CSV) | Ganz gutt!

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Spautz. An den nächsten ageschriwwene Riedner ass déi honorabel Madamm Simone Asselborn-Bintz. Madamm Asselborn-Bintz, Dir hutt d'Wuert.

Mme Simone Asselborn-Bintz (LSAP) | Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, als Éischt wëllt ech natierlech dem Rapportier Claude Lamberty Merci soe fir säin ausfëhrleche mëndlechen an och schrëftleche Rapport. D'Ursula Lehr – dat ass eng frëier däitsch CDU-Ministesch – huet emol folgend Ausso gemaach: „Es kommt nicht darauf an, wie alt man wird, sondern wie man alt wird.“ Dëst Zitat gefällt mir immens gutt, well et och meng perséinlech Astellung zum Liewen an zum Allyn erëmispigelt. An Dignitéit al ginn, sech wuel fillen, positiv agestellt sinn an d'Liewe genéissen, dat ass a mengen Aen immens wichteg.

Et ass d'Aufgab vun eis als Gesellschaft, an awer och vun eis als Politiker, derfir ze suergen, dass d'Leit gären an eisem Land al ginn. Dass d'Leit ëmmer méi al kënne ginn, ass eng vun de Reussitte vun eiser moderner Zäit. Duerch besser Liewensbedingungen an de Fortschritt an der Medezinn an och an der medezinnescher Versuergung liewen d'Mënschen, op d'mannst an den Industrielänner, verhältnisméisseg ëmmer méi laang, an dat weist sech och hei zu Lëtzebuerg. Par rapport zum leschte Joerhonnert huet d'Liewenserwaardung vun de Leit sech hei bal verdoubelt.

Den aktuelle Previsiounen no wäert d'Liewenserwaardung vun de Männer, déi aktuell jo bei 80,3 läit, an den nächste Joerzëngte weider klammen an am Joer 2070 ..., also dat ass jo nach eng Zäitche, dat wäerte mir vläicht net alleguer nach erliewen, mee déi wäert da bei de Männer bei 86,6 leien. A bei de Fraen, do gëtt eng Augmentatioun vun aktuell 85 Joer op 90,8 Joer vorausgesot.

D'Leit iwwer 65 Joer maachen haut zu Lëtzebuerg 15,5 % vun eiser Gesellschaft aus, an dat si knapp 98.000 Persounen. Bis 2050 wäerte mir hei quasi eng Explosioun vun der Seniorepopulatioun kënne feststellen, déi laut offizielle Schätzungen da bis op iwwer 116.000 eropklëmmt. Dat bedeit, dass d'Senioren ee Véierel vun der Bevëlkerung an noer Zukunft ausmaachen.

Dese Phenomeen wäert awer och als Konsequenz hunn, dass warscheinlech och d'Besoinen an der Fleg klammen. An deem Ëmstand, deem musse mer Rechnung droen. Engersäits solle mer weiderhin aktiv an den Active Ageing investéieren an anerersäits awer genuch alternativ Wunnformen a Strukture fir déi eeler Persoune schafen, déi un hir Besoinen ugepasst sinn. Ausserdeem musse mer och derfir suergen, dass iwwerall eng qualitativ héichwäerteg Offer garantéiert gëtt.

Mat deem Gesetz gëtt d'Qualitéit vun eisen Infrastrukturen an iwwerhaupt och d'Servicer fir d'eeler Matbierger verbessert an alles an allem de Bien-être

vun de Leit garantéiert. D'Reform dréit sech also ëm dräi grouss Achsen, déi wärend: d'Qualitéitssécherung, d'Transparenz an dann och d'Flexibilitéit an d'Simplificatioun.

Den éischten Aspect ... Ech ginn net op alles an, awer e puer Punkte si mer wichteg, fir déi awer nach emol ervirziewen. Den éischten Aspect, d'Qualitéitssécherung, gëtt net eleng duerch e Pensiouspräis definéiert, mee do zielen och aner Krittären dozou, an zwar d'Qualifikatioun vum Personal, d'Offer vum de Leeschtungen an d'Bauten an d'Infrastrukturen. Zum éischte Volet ass et wichteg ze erwänen, dass mat deem heiten Text eng gewëssen equivalent Prise en charge, onofhängeg vun de Gestionnaires, garantéiert gëtt. Dat heescht, unhand vun engem gemeinsame Sockel ginn eng Rei vu Leeschtungen, Ekipementer an Infrastrukturen, déi sech un déi eeler Leit richten, definéiert a Mindeststandarde festgeluecht.

Donieft gëtt dann e ganz transparenten, obligatoreschen Projet d'établissement agefouert, fir d'Zilbevelerung vun den Haiser ze definéieren, wou déi jeeeweileg Leeschtungen a Services dann och festgehale sinn. Hei wäerten dann d'Awunner, d'Familljen an awer och soss jiddereen, deen dat interesséiert, an noer Zukunft iwwer en ëffentlech zougängleche Regëster an Abléck kënnen hunn an de Projet d'établissement souwéi och déi verschiddenen Typen vu Kontrakten an déi järelech Statistiken a Rapporten iwwert d'Haiser, wat eng Plus-value ass fir jiddereen.

Des Weidere fixéiert d'Gesetz dann och eng Mindestunzuel u Betreuungspersonal, dat an de Strukturen muss engagéiert sinn. An ausserdeem ginn och d'Qualifikatiounen, déi dëst Personal muss hunn, festgeluecht. Eis ass et als LSAP immens wichteg, dass d'Leit, déi am sozialen an am Fleegeberäich schaffen, gutt ausgebildete sinn an och uerdentlech Kontrakten hunn.

Hei sinn och eng Rei vu Léieren aus der Covidpandemie gezu ginn an an Zukunft wäert d'Presenz vun engem Mataarbechter als Referenzpersoun zoustänneg fir d'Hygiène eng Mussesaach an de Strukturen sinn, wat mir och ënnerstëtzen. Et kéint ee souguer vläicht an Zukunft nodenken iwwer en Infirmierhygiéniste. Dat ass dann un den Nächsten, fir doriwwer nozedenken.

D'Qualitéit vun de Strukturen souwéi och déi am Gemengesetz definéiert Krittären an Objektiv ginn unhand vun engem Bewäertungssystem gemooss a kontrolléiert. Dëst erméiglecht et ze iwwerpräieren, ob de Prestataire adequat Moyenen aasetzt, fir eng qualitativ gutt Prise en charge ze assureieren, an domadder souwuel d'Sécherheet wéi och d'Intégritéit vun der Fleegebedierfteger Persoun garantéiert.

Mir haten an der Kommissioun Diskussiounen iwwert dës Qualitéitskrittären an och de Bewäertungssystem, an ech selwer war mer och net sou sécher, sou wéi dat elo besteet, dass dat de richtege Wee ass. An dofir hunn ech och gefrot, wéi eng Méiglechkeet besteet, fir eventuell Sanktiounen kënnen ze huelen, wann d'Krittären net agehale ginn. De Minister huet mer bestätegt, dass – well et eeben eng Obligation légale ass, e Plan de remédiation opstellen an, no der Approbatioun vum Minister, och dann ëmzesetzen – dat Ganz natierlech um Agreement hänkt.

Wann déi Konditioun dann net erfëllt ass, also kee Plang gemaach gëtt, dann huet de Minister d'Méiglechkeet, anzegräife via dësen Agreement: Entweder kritt een en u Konditiounen gebonnenen Agreement provisoire oder et kann am schlemmsten Fall souguer sinn, dass een den Agreement ewechgeholl kritt. An dat huet mech dann och elo virun allem berouegt. Vu och, wéi den Här Spautz och virdu gesot huet, all déi Antecedenten, déi mer dann elo scho matkritt hunn,

ass dat awer net schlecht, dass een esou eng Méiglechkeet huet.

Fir eis als LSAP ass et enorm wichteg, dass d'Qualitéit an de Strukturen fir eeler Leit garantéiert ass an dobäi besonnesch Wäert op d'Dignitéit, d'Wuelbefinden, de Komfort an d'Sécherheet vun den Awunner geluecht gëtt. Eng gutt Saach fanne mer och zum Beispill, dass déi Haiser e Comité d'éthique sollen en place gesat kréien, dee ganz sécher och wäertvoll Avisen zu verschiddene méi delikaten Theemen ka ginn. Ech kennen en Haus, dat esou e Comité d'éthique schonn eng Zäitchen huet, an och geneesou während der Pandemie konnt deen do scho vill Hëllefstellung ginn, an dat ass wierklech ganz wäertvoll.

Et sief awer och gesot, dass d'Qualitéitssécherung vun dësem Gesetz sech net nëmmen op d'Struktur limitéiert, mee och bei verschiddene Services ausserhalb vun den Haiser, wéi dann de Repas sur roues, Telealarm, Soins à domicile, Club Senior, dee jo elo Aktiv Plus heescht, gewësse Krittäre fixéiert.

Erlaabt mer eng Remark zum Telealarm. De Service Telealarm ass vu grousser Wichtigkeet, besonnesch fir all déi Leit, déi nach bei sech doheem wunnen an am Fall vun enger Urgence oder bei Bedarf vun enger spezifescher Hëllef eng extern Interventioun ufroe kënnen. Et ass wichteg ze ënnersträichen, dass am Kader vun der konventioneller Zesummenaarbecht tëscht dem Gestionnaire an dem CGDIS, wéi dat am Gesetz virginn ass, ufalend Täsche kloer opgedeelt ginn. Aktuell intervenéiert de CGDIS bei Beneficiaire vum Telealarm, déi keng Famill hunn, ouni dass et a priori vum Gestionnaire iwwerpréift ass an eng reell Urgence besteet. Idealerweise misst et awer sou sinn, dass de Gestionnaire vum Telealarm selwer fir d'Éischt kontrolléiert, ob eng reell Urgence bei sengem Client besteet, an dann eréischt a leschter Instanz eng Interventioun vusäit vum CGDIS gefuerdert gëtt.

Här President, d'Elengsinn, den Isolement, ass eng Problematik, mat där eeler Leit konfrontéiert sinn. Dofir ass et enorm wichteg, dass dës Problematik unerkannt an och eescht geholl gëtt. Hei spillen och d'Benevollen eng ganz wichteg Roll, fir dem Besoin nom perséinlechen Kontakt nozekommen, andeems si eise Senioren Zäit schenken. Als LSAP si mer och frou doriwwer, dass et mat deem heite Projet och erméiglecht gëtt, dass Benevollen zum Betreuungspersonal kënnen gehéieren a sech bei den Aktivitéiten bei eelere Leit kënnen engagéieren. Mir géifen et och als LSAP begreifen, wann déi nächst Regierung Dispositiv betreffend e Congé fir Benevolle géif aféieren, wouduerch sécherlech d'Unzuel vun de Leit, déi sech engagéieren, och klamme géife mat enger Zort „Congé de bénévolat“. An de Strukturen an awer och ausserhalb, also um Terrain, an de Gemengen, do, wou d'Seniorepolitik och ganz wichteg ass, wäert dat ganz sécher och Friichten droen.

Fir ofzeschlüsse wëllt ech och nach emol ganz kloer ënnersträichen, dass ech weess, dass elo schonns ganz vill Gestionnaire vu Betreuungsstrukturen sech staarkmaache fir d'Qualitéit an hiren Haiser an och elo scho Prozeduren hunn. Ech weess awer och, dass si sech Gedanken maachen, wéi si dat elo alles gestëmmt kréie mat dësem Gesetz, also finanziell an awer och personaltechnesch.

Et ass ganz kloer, dass Qualitéit kascht, an awer hopen ech, dass et herno net un de Portmonni vun de Residenten geet. Do muss eis Regierung vigilant bleiwen an eventuell och Hëllefstellung ginn, zum Beispill um Niveau vun der Personaldotatioun, also der finanzieller Personaldotatioun.

Erlaabt mer awer, och nach eng aner Remark ze maachen, déi vläicht elo net onbedéngt direkt hei mat

dësem Text, dee mer ofstëmmen, ze dinn huet, mee mat de Strukturen fir eeler Leit. No der Recommendation vum Waringo-Rapport an och nom Audit vun der OECD iwwert d'Covid-19-Pandemie, virun allem iwwert d'Verwaltung vun de Strukturen fir eeler Leit an och fir Mënsche mat enger Behënnerung an och de ganze Réseau vun Aides et de soins ronderëm, misst d'Kompetenz vun dësem Secteur erëm an de Gesondheitsministère zréckgoen, sou wéi dat och an de meeschten europäesche Länner de Fall ass. Vu den Alter vun de Residenten, sou wéi ech dat am Ufank erwänt hunn, souwéi och d'Multimorbiditéit an all déi néideg Soenen, déi gebraucht gi mat dem geschoulte Personal, wär et a mengen Aen och eng gutt Léisung fir d'Gestioun vum Infektiounsrisiko vun dëser dach ufälleger Populatioun. Déi nei Regierung ka sech dat jo mol duerch de Kapp goe loosse.

Här President, léif Kolleegen a Kolleginnen, no ganz villen Oppositionen formelles vum Staatsrot, no villen Amendementen an no ganz sportleche Sitzungen, wou mer eis jo dach awer e bëssen duerch de Projet gehetzt hunn, si mer als LSAP awer iwwerzeegt, dass dëst Gesetz néideg a wichteg ass an dass mer elo mol sollten d'Haiser um Terrain schaffen a sech den neien Ufuerderungen upasse loosse. Dofir si mer frou, dass mer mat eiser Motioun d'Regierung kënnen opfuere, dëst Gesetz ze evaluéieren an da gegebenefalls ze kucken, ob alles esou realiséiert konnt ginn, wéi mir eis dat haut virgestallt hunn, an dann eeben noutfalls unzepassen.

Zum Schluss da wëllt ech wierklech jiddwerengem, deen am Secteur schafft, e ganz décke Merci soe fir seng dagdeeglech Aarbecht. Et ass net ëmmer eng einfach Aarbecht, awer mir bewonneren Iech all, dass Der dat wierklech ëmmer maacht an ëmmer nach do sidd, an ech hoffen, dass Der ganz vill nei Personal bäikritt, dat och déi selwecht Energie huet wéi déi Leit, déi elo do sinn.

Ech géif dann natierlech am Numm vu menger Fraktioun den Accord fir dëst Gesetz ginn an ech soen Iech Merci fir d'Nolauschten.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci der Madamm Simone Asselborn-Bintz. An nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Charles Margue. Här Margue, Dir hutt d'Wuert.

M. Charles Margue (déi gréng) | Här President, léif Kolleginnen a Kolleegen, merci un de Claude Lamberty. E groussen Dag fir déi zwee wichteg Gesetzesprojeten, déi en haut ze rapportéieren huet, an dat a senger Qualitéit als nei Rapportéier an als nei President vun der Familljen- an Integratiounskommissioun. Wéi gesot, de Rapportéier ass op déi weesentlech Punkten agaangen an et ass néideg – et ass absolutt néideg! –, dass mer e Gesetz iwwert d'Qualitéit kréien. Déi aktuell Gesetzeslag ass iwwerholl, keen zweifelt dorunner.

Ech gräifen awer grad bei menger Virriednerin, der Simone Asselborn-Bintz, d'Bemierkungen op: Wou solle mer an Zukunft dee Secteur hei usidelen? Do, wou en elo ass, oder an der Santé? An duerno ass mer zur Erënnerung komm: Wéi ech op Lëtzebuerg zeréckkoum a meng Fra Generalistin war, war d'Fro vun de Maisons pour personnes âgées médicalisées mat engem medezinneschen Direkter. Dat ass awer an der Zwëschenzäit anescht gesi ginn, mee mat deenen Iwwerleeungen, déi gemaach gi sinn iwwert d'Zerbréchlechkeet vun de Leit, déi da spéit – Klammer: ze spéit – an d'Altersheim ginn, si mer an enger Situatioun, wou déi Erausforderunge medezinnescher Natur immens grouss sinn.

Bon, den Text ass, wéi de Rapporteur et gesot huet, net esou erausgaangen aus dem gesetzgeberesche Prozess, wéi en eragaangen ass. Wéi de Marc Spautz et gesot huet, wär ech och frou, wann déi Evolutioun och e weéneeg méi an der Kommissioun stattfonnt hätt. Mir hätte gutt Zäit dozou gehat déi lescht Wochen a Méint. Dat hätt net onbedéngt elo Grondleeëndes geännert, mee mir géifen hei stoen a mir hätten déi eng oder aner Sitzung gehat, déi méi friddlech – och mengersäits – iwwert d'Bün gaange wär. Bon, ech ginn awer, ier ech et sollt vergiessen, den Accord vun der grénge Fraktioun.

Mir hunn d'lescht Woch d'Gesetz iwwert d'Altersheem zu Rémeleng ugehall an ech hunn ervirgestrach, wéi d'Lëtzebuerger Bevëlkerung ëmmer méi al gëtt an – och am Zesummenhang mam Gesetz, dat mer herno stëmmen – dass et ëmmer méi Lëtzebuerger sinn, déi méi al ginn, an dass et ëmmer manner Lëtzebuerger gëtt, déi déi eeler Leit versueren, wat hir Originen ugeet. Dat ass och eng Fro vun Interkulturalitéit. An da kënnt nach derbäi, dass eng Partie Acteuren ewell am Secteur tätég sinn, déi och net onbedéngt vu Lëtzebuerg sinn, quité dass de Responsabel vum Haus ëmmer der Lëtzebuerger Sprooch muss mächtig sinn – net nëmmen där, mee och där.

(Mme Djuna Bernard prend la présidence.)

Wéi gesot, déi eeler Leit ginn ëmmer méi spéit an d'Betreiungsstrukturen a se gi méi gebriechlech a packen et aleng bei sech net méi. Follglech musse se méi encadréiert ginn. Dat heescht, glécklecherweis ass de Personalschlüssel am gesetzgeberesche Prozess eropgesat ginn. D'Zuel fir allméiglech Strukturen, déi och vun dësem Gesetz ofgedeckt sinn, mee och nach vläicht anerer, déi wäert zouhuele respektiv net ofhuelen, wéi ech et hei geschriwwen hunn. An dat huet awer och e Käschtepunkt. Am Hibleck op d'Evolutioun vun de Sozialversécherungskeessen, sief et d'Gesondheitskeess, sief et d'Pensiounskeess, soll een do kucken, och de Käschtepunkt am Grëff ze halen.

Dofir profitéieren ech op dëser Plaz nach emol, fir d'Fuerderung vun déi gréng ze signaléieren, dass mer nieft stationäre Strukturen – Altersheemer a Foyeren, wou d'Leit ganz dra liewen; se sinn deier a personalintensiv – an op der anerer Säit dem Maintien à domicile mam Risiko vun der sozialer a psychescher Isolatioun Alternative brauche mat altersgerechte Wunnengen a WGen am Zentrum vun eisen Uertschaften an och Gemengeservicer, déi de Seniore kënnen Aktivitéiten ubidden, déi Beweegung, Kognitioun a sozial Interaktion férdere. Esou Alternative bedeeften dann och wierklech Qualitéit an Autonomie am héijen Alter, eng Qualitéit, déi mer dann de Leit a priori ginn a bei där se herno net musse kucken, kontrolléieren, dass et assuréiert ass.

De strukturelle Wuesstum vu Servicer fir déi Eeler muss vun der ëffentlecher Hand begleet a kadréiert ginn an et d'äerf net de Risiko opkommen, wéi mer et grad am Gesondheitswiese gesinn an de Moien diskutéiert hunn, vun enger schlächender Privatiséierung mat Cherry picking, fir lukrativ Déngschtleeschunge privaten Hänn an net esou lukrativ oder potenziell defizitär Servicer der ëffentlecher Hand ze iwwerloossen.

Une voix | Très bien!

M. Charles Margue (déi gréng) | Dat, léif Kollegeinnen a Kollegen, ass fir déi gréng en No-Go, dat ass fir eis keng Optioun!

Duerfir ass e Gesetz iwwert d'Qualitéitssécherung jo och esou wichteg. À la base mussen Infrastrukturen elo schonns mat dësem Gesetzesprojet de Besoin vun de Leit entspreche respektiv deem, wat mir als Gesetzgeber fir noutwendeg halen. An de Projet Rémeleng ass an där Hisiicht erëm e Schrëtt an déi richteg Richtung.

Meng Virriedner hu schonns drop higewisen: D'Qualitéitssécherung ass jo net eng A-posteriori-Kontroll. Mir soen ëmmer: No der Pandemie ass virun der nächster Pandemie. De Waringo-Rapport ass ugeschwat ginn, aner Momenter vun Debate sinn elo grad ugeschwat ginn. Mir mussen also an der Qualitéit preventiv schaffen, fir ze evitéieren, dass mer kal erwëscht ginn, wann déi nächst Pandemie kënnt.

A virun allem musse mer dorop oppassen, dass et eis net erëm geet, dass mer vläicht d'Leit physesch erhalen hunn, virun enger Mort physique bewaart hunn, mee et iwwert de Syndrome de glissement, wéi dann d'Gerontologie soen, zu enger Mort sociale kënnt, déi no an no provoziert gëtt, wa kee Mënsch méi kann eragoen, keng Léifst méi bei een, dee schlecht drun ass, deen amgang ass ze stierwen. Dat d'äerf net geschéien! An ech hoffen, dass déi nei Commission permanente, déi elo wäert aktiv ginn, sech zimmlech schnell wäert mat deem Thema befaassen.

Meng Fro och un Iech, Här Minister, ass – et ass mer vläicht entgaang am Text –: Ass esou e sanitäert Schutzkonzept an all Haus ewell virgesinn? Ass et schonns do? An eisen Aen ass et jiddefalls indispensable.

De Skandal ORPEA – et war eng Kéier méindes moies, wou mer an der Kommissioun dervu geschwat haten; et war eng Visio – huet eis jo virun Ae geféiert, zu wéi enge mënscheveruechtende Praktike Korruptioun a mangelhaft Qualitéitskontrolle féieren. Mir hunn déi Wochen duerno mat de Reportagen a mat deem, wat d'franséisch Autoritéiten da festgestallt hunn, Konklusiounen gewise kritt, wéi mer se am Fong och net fir méiglech gehalten haten an där Sitzung, wou mer fir d'ëischt driwwer diskutéiert hunn. Asoufern ass d'ëst Gesetz e Schrëtt an déi richteg Richtung, et ass e richteg Fortschritt!

Erlaabt mer awer e puer Froen, Här Minister. An den Artikelen 13, 28 an 43, do ass beschriwwen, wéi d'Qualitéit gemooss soll ginn: „le ministre fait évaluer“, „les agents chargés [...] par le ministre“. Ass hei schonns gewosst, wien déi Evaluatioun duerchféiere soll? Et ass gesot gi virun, dass opgrond vum Avis vum Staatsrot dat soll inhouse gemaach ginn an net ausgelagert ginn, mee dat ass jo awer personalintensiv. Ass do e Service ze kreéieren? Besteet dee schonns? Wéi ass d'Planung dofir?

Zweet Fro: Ass doru geduecht ginn, dass eventuell – Suggestioun – d'Verwaltung vun der Assurance dépendance vun der Sécurité sociale dat kéint maachen? Ech woen, hei eng Fro ze stellen, wou ech d'Méiglechkeet a kenger Kommissioun hat, well hir Missioun ass jo déi vun der Evaluatioun an der Kontroll a se huet jo schonns den Zougang och zu de Patientendossieren, dee mer elo iwwert dëse Gesetzesprojet reegelen, a se huet Erfahrung. Et war net einfach, mee si hunn elo de gesetzleche Kader vun enger Verwaltung. À voir, ob een do net kéint awer och eng Partie Ressourcen zesummeschloe mat Erfahrungswärter an der Cellule, déi schonns do ass.

Kann – déi drëtt Fro – um Enn vum Dag den Agreement entzu ginn, wann de Prestataire d'Qualitéit vun de Servicer, zu där e sech kontraktuell engagéiert huet, net liwwert a wann de Programme de remédiation net gräift? Et gëtt am Gesetzesprojet vun deem Programm vun der Remédiatioun geschwat. Wann et dann net esou wäit kënnt, wann dat net klappt, wéini geschitt esou en Entzuch in fine? A wien iwwerhëlt dann? Am Stroum hate mer zejoert en Ausfall. Do ass et kloer, dass den Opérateur public Encevo da muss agräifen, fir dass de Service awer assuréiert gëtt. A mir hunn et jo hei mat engem Service public délégué ze dinn.

Am Text steet dann – véiert Fro – an enger Rei Artikelen: „L'organisme [...] veille à ce que le personnel d'encadrement puisse bénéficier de séances de formation continue.“ Wéisou ass d'Weiterbildung net als obligatoresch Konditioun vum Personnel d'encadrement am Gesetzesprojet festgeschriwwen? D'ANIL huet och an deem Sënn aviséiert.

D'Aféierung vun engem Eethikkomitee begreissen ech an ech si selwer Member an engem Eethikkomitee, deem vum CHNP. Et ass net evident, fir déi Gremien un d'Goen ze kréie respektiv dass beim Personal respektiv bei de Leit, déi do versuergt ginn, an hire Familljen de Message och ukënnt. Ech hat d'Fro gestallt an der Kommissioun an ech mengen, se war positiv beäntwert ginn, mee et war mer net ganz d'äitlech. Kann deen Eethikkomitee eng Autosaisine maache fir Saachen, déi him zougedroe ginn, och onformell?

Wéi gesot, am CHNP ass elo am Modell ugeduecht, dass dat iwwerall ausgehaange gëtt, dass eng Ulafstell do ass – dat ass e Wee, dee wäert Méint a Joren halen –, awer och, dass déi Responsabel vun de Servicer dat kënnen maachen. Dat wär eng Empfehlung, déi ech do aus där Erfahrung kéint maachen. Well an all Haus, wou Leit liewen, an haaptsächlech an deenen do stierwe vill Leit, an et wär wichteg, wann do och deen Eethikkomitee kéint de Soignanten zur Verfügung stoen, wann et drëm geet – mat de Famillje wuelverstan –: „Wéi gi mer mat deem léiwe Mënsch ëm? Hospitaliséiere mer en nach?“, fir dass do eng Praxis, eng Kultur kënnt.

Mir hunn en Haus Omega, dat ganz gutt Erfahrungen huet, wou mer nëmmen – oder haaptsächlech – positiv Echoe kréie vu Leit, déi jo an dramatesche Schwierigkeete sinn. Ech wär frou, wa mer och, wéi ech soen, eng Kultur an eisen Haiser hätten, wou déi do Fro kéint geléist sinn. E friddlecht Stierwen, dat wär am Sënn vun engem guddechen Abschied an deenen Haiser fir d'Familljen allegueren eng gutt Saach, well net all Famill ass ouni schlecht Gewëssen, wa se schlussendlech da versicht, hir Famill an en Altersheim ze bréngen, se ze iwwerrieden, dohinner ze goen, a sech da mam Gedanke plot, d'Famill am Stéch gelooss, déi eeler Leit ofgeschubst ze hunn.

An dësem Haus hu mer all Joer, souwuel an eise Kommissiounen wéi hei an der Plenié, eng interessant a weesentlech Debatt iwwert de Fonctionnement vun eise Verwaltungen, déi national an déi lokal, an ech mengen, Dir wësst elo, wou ech wëll hikommen: Zënter Jore schwätzt sech den Ombudsman derfir aus – an et gëtt op ville Bänke begreist –, dass och de Service public délégué, e Begrëff, deen ech virdu gebraucht hunn – dozou gehéiert nämlech de ganze Beräich vum Drëtten Alter, dee mat ëffentleche Gelder finanziert gëtt, zwar net exklusiv, mee ganz substanzuell –, him misst um Niveau vun der Mediatioun ënnerstallt ginn.

Juge et partie: D'CCDH, d'COPAS, de Conseil supérieur des personnes handicapées an ech vergiessen der warscheinlech hunn an hiren Aise wierklech d'Alarmklack gelaut zu dëser Problematik. Mir sollen dann och dëse Punkt aus dem Gesetz – et ass jo elo virgesinn – zimmlech schnell evaluéieren. D'Kapitel 12, erlaaben ech mer, zum Service national d'information et de médiation ass gutt geduecht a geschriwwen. An de Volet Information begreisse mir Gréng. En ass onbedéngt noutwenneg an och gutt ugesidelt ënnert der Autoritéit vum Minister, mee d'Artikelen zur Mediatioun gehéieren an där Logik, déi mer oft hei beschwat hunn, am Fong bei den Ombudsman.

An der Kommissioun krut ech als Äntwert an engem Saz op dës Kritik, wou ech gesot hunn, dass d'Exekutiv sech net selwer soll kontrolléieren, mam Verweis

op déi zitëiert Avisen: „An der Santé gëtt et och esou gehandhaabt.“ Hätt een dann net sollen awer op d'mannst dervu profitéieren, fir déi zwou Instanzen, also déi aus der Santé an déi nei aus dësem Gesetzesprojet, zu enger enzyger ze verschmëlzen, wéi et am Avis complémentaire aus dem Secteur suggeréiert gouf?

Firwat soen ech dat? Ma eng méi grouss Distanz zu de Ministère, zu der Exekutiv, an eng Spezialisatioun an de Beräicher Santé a Soziales au sens large a complémentaire zu den Attributiounen vum Ombudsman wär eng gutt Saach. Den Ombudsman ass haut net ënnerbeschäftegt. Entweder hätt deen da missen en anere Service opbauen, mee vu dass déi Instanz an der Santé besteet an hei eng Spezialisatioun awer ubruecht wär, wär dat eng Suggestioun.

Well firwat soen ech dat och? D'Exekutiv – all, wéi soll ech soen, Meenungsfuerscher weess dat – ass vill méi am Kräizfeier an den Ombudsman huet e ganz grouse Vertrauensbonus an der Gesellschaft. An dat Vertraue baséiert op senger Onofhängegkeet an op senger Onparteilechkeet an op senger Capacitéit ze vermëttelen. An dat brauche mer am Beräich vum Drëtten Alter: eng onofhängeg Ulafstell fir Doleancë vun den Eeleren an hire Familljen. Déi Fro, déi Problematik, bleift och mam Unhuele vum Gesetzesprojekt haut aktuell fir eng nächst Regierung.

Ech soen Iech Merci fir d'Nolauschteren.

Plusieurs voix | Très bien!

Mme Djuna Bernard, Présidente de séance | Merci, Här Margue. An den nächsten agedroene Riedner ass den honorabelen Här Fred Keup. Här Keup, Dir hutt d'Wuert.

M. Fred Keup (ADR) | Merci, Madamm Presidentin. Mir stëmmen dëst Gesetz natierlech och mat. Effektiv, et ass elo vill doriwwer geschwat ginn, d'Alterung vun der Bevëlkerung, jo, dat ass richtig. Doduerch ergëtt sech dann natierlech ëmmer eng méi grouss Verantwortung fir eis alleguerten, fir da mat deenen eelere Leit eens ze ginn, wat mer dann ..., wéi se kënnen qualitativ héichwäerteg awer nach liewen, versuergt sinn. Am beschten ass dat doheem a gudder Form, mee leider ass dat eebe fir vill Leit och net de Fall. Dee Moment muss si an en Heim, wéi mer soen, an do ass et wichtig, dass dëst Gesetz kënnt, well doduerch eng héich Qualitéit vun de Servicer garantéiert gëtt.

A mat dësem Gesetz ginn dann och Qualitätsstandarde festgeluecht, déi wichtig sinn, an dass och kontrolléiert gëtt. Ech géif soen, dat ass nach bal méi wichtig. Et ass eeben esou: „Vertrauen ist gut, Kontrolle ist besser.“

Dann ass et och esou, dass hei méi Transparenz erakënn iwwert d'Präisser vun de Servicer, wat d'Strukture kaschten, wat d'Supplémenter kaschten. Och alles dat fanne mer eng gutt Saach a mir kënnen eis do de Virriedner, déi dat positiv gesinn hunn, nëmmen uschlëssen.

Interessant ass och fir eis, well mer eis ëmmer ganz vill fir d'Sprooch interesséieren, dass déi Leit, déi do schaffen, dat heescht d'Personal vun de Fleegeheemer a Altersheimer, mussen qualifizéiert sinn. A wie vu Qualifikatioun schwätzt, dee schwätzt jo och vu Qualifikatioun bei de Sproochen. Hei mat dësem Gesetz gëtt festgeluecht, dass dat Personal muss op d'mannst zwou Sproochen vum eisen dräi administrativen, an dorënner och Lëtzebuergesch, um Niveau B1 vum europäesche Kader kënnen beherrschen.

Bon, elo kann een driwwer streiden. De B1 ass jo elo awer nach net wierklech elo den Topp, mee trotzdem ... Vu, wéi d'Situatioun ass, dass et ëmmer manner Leit gëtt, déi Lëtzebuergesch schwätzen, ass

dat scho gutt. A mir hoffen och, dass dat dann esou agehale gëtt an och esou kontrolléiert gëtt, well am medezinneschen Beräich ass et nämlech och esou, dass per Gesetz virgesinn ass, dass déi Leit, déi an de Kliniken schaffen, d'Dokteren, d'Infirmiëren, alleguerten, per Gesetz missten am Fong Lëtzebuergesch kënnen schwätzen. Dat steet am Gesetz. Leider gëtt et do awer net agehal an och net esou kontrolléiert. Mir hoffen dann, dass et hei an dës Strukture wäert kontrolléiert ginn an och agehale ginn.

Interessant ass och, wa mer vun de Sproochen schwätzen, dass e gewëssenen Niveau gefrot gëtt vum Direkter vun esou Strukturen, an zwar den Niveau B2 am Lëtzebuergesch – et ass also déi drëthéchst Stuf hannert dem C1 an dem C2 –, an dass d'Staatsbeamtekommer am Fong an hirem Avis gesot huet, dass den Niveau B2 am Lëtzebuergesch net géif duergoen: „n'est pas suffisant pour assurer la gestion journalière des établissements“. Dat ass en interessante Punkt, wéi een Niveau een am Fong misst hunn. A warscheinlech huet d'Staatsbeamtekommer hei net Onrecht. A mir hätten am Fong léiwer, dass hei méi en héijen Niveau ageschriwwen wier fir d'Membere vun der Direktioun.

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Très bien!

M. Fred Keup (ADR) | Dat gesot, gi mir eisen Accord fir dëst Gesetz an ech soen Iech Merci fir d'Nolauschteren.

Plusieurs voix | Très bien!

Mme Djuna Bernard, Présidente de séance | Merci, Här Keup. Déi nächst agedroene Riednerin ass d'Madamm Myriam Cecchetti. Madamm Cecchetti, Dir hutt d'Wuert.

Mme Myriam Cecchetti (déi Lénk) | Madamm Presidentin, virewech wëll ech ënnersträichen, dass mir d'Zilsetzung vun dësem Gesetzesprojekt ënnerstëtzen. D'Qualitéit vum Encadrement an der Fleg vun eelere Leit oder generell vu Leit, déi en Encadrement brauchen, gëllt et, stänneg ze verbesseren an ze kontrolléieren, wuel wëssend, datt an de kommende Joren a Joerzëngte vill méi Leit op d'Servicer ugewise wäerte sinn.

D'Approche, fir d'Aktivitéit vun de Prestataire vu Servicer fir eeler Leit an engem Gesetz ze regruppéieren an esou ze organiséieren, ënnerstëtze mir natierlech och. Et geet jo entre autres och ëm d'Rechter vun de Leit, déi hebergéiert a betreit ginn, a vun hiren Ugehéieregen. An dat gehéiert fir eis och an e Gesetz an net an e Règlement. D'Betreiung vun eeleren a bedürfte Leit ass fir eis och e Basis-Service-public, dee gesetzlech kloer gefaasst muss sinn.

Den Text huet vill evoluéiert iwwert déi lescht zwee Joren. Déi schlecht Erfahrungen aus den Alters- a Fleegeheimer während der Covidpandemie an d'Konklusiounen aus dem Waringo-Rapport hu Schwaachstellen an dës Strukturen opgedeckt, sief et bei der Andämmung vun den Infektiounen an dem Schutz vun de Leit an de Strukturen, mee och wat d'Rechter vun den hebergéierte Leit an hiren Ugehéieregen ugeet, wat puncto Informatioun an Transparenz souwéi Mediatioun wichtig ass.

Et ass awer och vläicht net ganz vun der Hand ze weisen, dass d'Reform vum ASFT-Gesetz, ëm dat et hei jo geet, no bause vermëttelt soll, dass de Staat nach méi kloer Krittärë bei der Betreiung vun eeleren a bedürfte Leit en place setzt, fir der Arrivée zu Lëtzebuerg vum enger Multinationale wéi zum Beispill wéi ORPEA entgéintzewierken.

Et ass net vu Muttwëll, datt d'Oplage fir d'Qualitéit vun der Betreiung kloer an e Gesetz geschriwwen ginn an d'staatlech Kontrollmechanismen och zum Droe

kommen, e Punkt, dee jo och net vun Ufank un am Gesetz stoung, mee relativ spéit mat der zweeter Serie Amendementer an de Projet bäikomm ass. D'Zukunft wäert eis weisen, wéi de Stellwäert vun dëser Kontrolle wäert sinn a wéi d'Qualitéit sech esou verbessere léisst.

D'Modalitéit vun deem Contrôle werfen awer eng Partie Froen op, besonnesch well hei d'Meenung vun der Regierung sou oft gedréit huet wéi de Wiederhunn am Wand. War am Ufank guer keng Präzisioun am Text ze fannen, wéi dee Contrôle an der Praxis da soll oflafen, ass duerno eng Prozedur mat Krittären an engem Bewäertungsschlüssel an den Text stoe komm, op Grondlag vun deem d'Organisme sech selwer kontrolléieren sollten. Déi doraus ze zéiend Konklusiounen hätten da mat de betraffene Leit, mat dem Personal wéi och mat de betreite Leit, sollen diskutéiert ginn. An engem nächste Schritt huet dës Prozedur erëm komplett evoluéiert a sollt vum Ministère selwer duechgefuert ginn an doduerch och eng Verbindlechkeet kréien. Domat war d'COPAS awer net zefridden, woumat mer dann elo schlussendlech bei der leschter Fassung vum Gesetzestext ukomm sinn, wou dee ganze Katalog mat Krittären erëm verännert gouf.

Et ass schwéier, esou en Dispositif ze bewäerten. Do fënnt en Hond seng Jonker net méi erëm. An et ass schwéier novollzéierbar, opgrond vu wéi enge politeschen Iwwerleungen esou Ännerunge gemaach ginn a virun allem wat déi eigentlech politesch Absicht war. D'Zil schéngt hei an éischter Linn ze sinn, dat Gesetz, begruenen ënner engem décke Koup anere Gesetzter, nach iergendwéi duerchgeknätscht ze kréie virun der Vakanz a virum Enn vun der Legislaturperiod.

Här President, wat d'Transparenz an d'Informatioun ...

„Här President“ ... Entschëllegt, Madamm Presidentin. Dat ass, wann ee sou am Tube ass. Ech entschëllege mech.

(Interruption)

Madamm Presidentin, wat d'Transparenz an d'Informationsverpflichtungen ugeet, gesi mir verschidde Fortschrëtt, virewech d'Schafung vun den Eethikkomiteen an all Struktur respektiv kooperativ tëschtent a puer Strukturen. Dës Eethikkomiteeë sinn an d'Gesetz bäikomm no den Erfahrungen aus der Pandemie an de Lockdowns, wou fundamental Rechte vun de Bewunner an de Strukturen zum Deel an oft natierlech ouni schlecht Absichten ageschränkt goufen.

D'Eethikkomiteeë sollen an Zukunft eng éischt Ulafstell sinn, wou d'Usageren op Problemer opmierksam maache kënnen. Si kënnen Avisen ausschaffen an d'Direktioun bei pertinente Froe beroden, mee dat, wat dës Komiteeë maachen, bleift awer leider onverbindlech. Domadder riskéiere se, bedeutungslos ze bleiwen. En Eethikkomitee kann zwar déi nei geschafte Commission permanente saiséieren mat enger Thematik an déi kann doraus ënner Ernstänn eng Recommandatioun un den zustännegge Minister maachen, mee och dat kéint sech als e Pabeiertiger erausstellen.

Fir e Resident oder en Usager gëtt et nieft dem Eethikkomitee och nach déi nei Mediatiounsstell, un déi ee sech wende kann. Bei dëser Mediatioun ass ze soen, dass se iwwert de Code civil gereegelt ass a béid Säite schréfflech Engagementer aginn, déi dann och anzehalen sinn. Domadder ass dësen Dispositif am Gesetz wuel och dee wiérksamsten, iwwert dee sech d'Leit kënnen Gehéier verschafen.

Als ganz wichtig bei dësem Gesetz gesi mir och d'Schafung vum Register mat den Informatiounen iwwer sämtlech Prestataire an Organismen a wat se fir Servicer ubidden. Dës Register ass public an

ermöglicht de Residenten an Usageren, un déi Informatiounen ze kommen, déi se brauchen, an dës dann och matenee kënnen ze vergläichen. Mir mengen awer och, wéi d'CSL an hirem Avis, datt d'Informatioun iwwer fréi Plazen a Strukturen – nieft de Präisser – mat dat Wichtigst ass, wat an esou engem Register misst ze fanne sinn.

Madamm Presidentin, eng gutt Qualitéit vun de Servicer fir eeler a soss bedürftig Leit baséiert an eisen Aen an éischter Linn op der Qualitéit vun der Aarbecht vum Personal an de Strukturen a Servicer. Ouni déi néideg Wäertschätzung an déi adequat Bezielung ass eng héichwäerteg Betreierung einfach net méi méiglech. D'Gesetz gesäit minimal Viraussetzung vir, wat d'Presenz vum Personnel encadrant no verschiddene Bedürfnissen un de Betreierungsgrader bei de Residenten ugeet.

D'COPAS fäert hei eng gewësse Rigiditéit. Mir fäerten éischter, datt d'Zuelen, déi virgesi sinn, ze knapp berechent sinn, well mir wësse jo, datt d'Personal an de Strukturen oder déi, déi Soins a domicile maachen, haut schon ënner permanentem Stress stinn. Aarbechtsaccidenter sinn an deene Beräicher immens staark verbreet, well et oft un der néideger Zäit an dem passenden ausgebildete Personal feelt, fir schwéier Aarbechten ze maache bezéiungsweis wann een eng Persoun muss hiewen oder dës och nach muss wäschen an enger Bidden a se erëm eraushiewen. Dat ass och de Grond, firwat vill Personal fréizäiteg am Beruff ophale muss.

Dofir ass hei och déi richteg Geleegenheet, fir d'Fuerderung no enger Opwärtung vum Fleegeberuff ze widerhuelen, déi jo vun de Leit am Secteur selwer och kënnt. D'Regierung geet leider hei awer op e ganz aneren an an eisen Ae komplett falsche Wee, andeems se d'Ausbildung fir verschidde Santé- a Sozialberuffer erofkompriméiert, fir d'Leit méiglechst séier an de Beruff ze kréien, voir de CCP Assistant d'accompagnement au quotidien.

Madamm Presidentin, d'Fro vun de Präisser vun der Ënnerbréngung vun de Leit an enger Struktur ass hei am Gesetz leider net d'Theema. D'Qualitéit vun dësem Service muss awer och dru gemooss ginn, ob jiddwereen, deen dëse brauch, sech dësen och leeschte kann, ouni all Su mussen auszeginn an ouni Fonds national de solidarité oder Remboursement vum de Kanner a Kandskanner. Dat ass a bleift eisen Haaptkritikpunkt un der aktuell gefouert Politik an dësem Beräich.

Dëse Gesetzestext gesäit sécherlech e puer gutt Neierunge vir, bei anere Punkte si mir éischter méi skeptesch. Fir eis wierkt et e bësse wéi iwwert de Knéi gebrach, an dat gouf och scho vu menge Virriedner/inne gesot. Zum Deel goufen Ännerungen esou séier virgeholl, huet sech d'Ausrichtung vum Projet de loi op esou wichtige Punkten déifgoend verännert, dass dat heite fir eis e bëssen en Iwwerraschungsee ass.

(Interruption)

Ech wëll op dëser Plaz och soen, datt an der Kommissioun souguer d'Majoritéitsparteien net frou iwwert d'Aart a Weis, wéi dëse Projet de loi duerchgebauscht gouf, waren. Mee well si eeben an der Majoritéit sinn, huet et misse sinn: „Augen zu und durch.“ Schued fir vill Projeten, déi dës Woch esou duerchgebauscht ginn. Schued fir eis alleguer, déi hei an der Chamber setzen, déi hir Aarbecht net esou maache kënnen, wéi si dat gäre géife maachen.

Nichtsdestotrotz droe mir dëse Projet de loi mat, och wa mir ganz licht Bauchwéi dobäi hunn. Merci fir d'Nolauschteren.

Mme Djuna Bernard, Présidente de séance | Merci, Madamm Cecchetti. An de leschten agedroene

Riedner ass den honorabelen Här Marc Goergen. Här Goergen, Dir hutt d'Wuert.

M. Marc Goergen (Piraten) | Madamm Presidentin, wéi d'lescht Joer erauskoum, wéi et a verschiddene franséischen Altersheemer hiergaangen ass, war ech zudéifst schockéiert. Mir hunn héieren, wéi u Mënsche gespuert ginn ass, déi net reegelméisseg z'iesse an ze drénke kruten an deenen hir Hygiène net respektéiert gouf. Et huet eis all gewisen, wéi wichtig héichwäerteg staatlech Qualitätskontrollen am Beräich vum Drëtten Alter sinn a wéi wichtig dofir och dës virleidend Gesetz ass.

Mir Piraten haten dofir och virun iwwer engem Joer eng Demande un d'Cellule scientifique vun der Chamber gestallt. Mir wollten eng juristesch Anlays vun der Gesetzeslag an eisen Nopeschlänner kréien, fir besser aschätzen ze kënnen, ob d'Dispositiounen aus dem Projet vun haut duerginn: Wéi streng sinn d'Gesetze am Ausland? A wéi en Effekt huet dat op d'Qualitéit vun den Altersheemer a Fleegeerseauen? Gi streng Gesetze iwwerhaupt duer oder fanne verschidde schwaarz Schof trotzdem ëmmer nees e Wee, fir Profit op d'Käschte vun den eelere Leit ze maachen?

Mir hätten d'Resultater gär fir haut virleie gehat, mee leider konnt d'Cellule hir Etüd nach net ofschléissen. Dat ass natierlech bedauerlech, mee mir wëssen, dass eis Wëssenschaftler hei an der Chamber ganz vill schaffen a si hunn allegueren hiert Bescht ginn. Et hätt an eisen Aen definitiv Sënn gemaach, hinnen déi Zäit ze ginn, déi se brauchen, an ze waarden, bis hir Resultater virleien, amplaz dass de Projet elo hei muss ënner Zäitdruck iwwert de Knéi gebrach ginn.

Eeler Leit sollen déi lescht Jore vun hirem Liewen an engem Ëmfeld verbréngen kënnen, wou si sech doheem fillen an net d'Gefill kréien, dass hiert Liewen eriwier ass an deem Moment, wou si den éischte Schrëtt an en Altersheem maachen oder op Hëllefstellung doheem ugewise sinn.

Dofir brauche mir Alters- a Fleegeheemer, déi sech fir hir Bewunner wéi e richtig Doheem uffillen an net wéi en Openthalt an engem Spidol, a mir brauche qualitativ héichwäerteg Fleegeoffere fir doheem. An den Altersresidenze sinn Zëmmere mat natierlechem Licht gefrot, mat eegenen Toiletten an Duschen, déi individuell kënnen ageriicht ginn, déi et och Koppele erlaben, am Alter zesummenzebleiwen an niefteneen ze schlofen, wa si dat wëllen.

An natierlech brauche mir och Zëmmeren, déi bezuelbar sinn.

(Interruption)

Wunnen a Fleege mussen fir Persounen aus allen Akommeschichten zougänglech sinn, well eng gutt Prise en charge am Alter net dierf vum Portmonni ofhänken. All Mënsch soll e Recht hunn, vum Enn vu sengem Liewe gutt versuergt ze sinn. Dofir brauch et fair Präisser an och eng gerecht Familljen- a Steierpolitik. Wittfraen a Wittmänner dierfen net weider duerch eng Réckstufung bei der Steierklass bestrooft ginn an d'Mindestrent muss un déi aktuell Wirtschaftssituatioun ugepasst ginn, fir ze verhënnern, dass Mënschen am Alter an d'Aarmut ofrëtschen an am schlimmste Fall souguer op der Strooss landen.

Gläichzäiteg brauche mir engagéiert Personal mat Aarbechtskonditiounen, déi et dem Mataarbechter erlaben, sech wierklech Zäit fir d'Bewunner ze huelen. Wann d'Betreierung net stëmmt, well d'Personal ënner Zäitdruck steet an d'Spuere vu Suen déi éischt Prioritéit huet virum Wuel vun den eelere Leit, dann ass et egal, wéi gutt d'Infrastruktur, de Bëtong ass. Da wäert d'Haus sech ni als richtig Doheem uffillen an ni zum richtigen Doheem fir d'Bewunner ginn.

Fir all dës Punkten ofzedeecken, brauch een eng ambitionéiert Politik an eng ëmfaassend Gesetzgebung a keng iwwerstierzt Projeten. Dëse virleierenden Text ass vläicht e Schrëtt an déi richteg Richtung, mee et war nach net genuch Zäit, fir en am Detail tëscht dem ganze Marathon an der Chamber ze präiwen.

Eng déif Analys wär néideg gewiescht, wéi sech och an der Kommissioun aus alle Reien erausgestallt huet. A well mir Piraten déi Analys net konnte maachen an d'Cellule hiren Avis och nach net konnt virleeën, wäerte mir eis haut bei dësem Projet enthalten, well mir net gudd Gewëssen kënne fir d'Zukunft vun den eelere Leit an de Seniorië soen: „A 14 Deeg huet een e Gesetz esou geännert, dass et och e positiven Afloss herno fir d'Senioren an eise Residenze wäert sinn.“

Merci.

M. Sven Clement (Piraten) | Ganz gutt!

Mme Djuna Bernard, Présidente de séance | Merci, Här Goergen.

An d'Regierung huet elo d'Wuert, den Här Famillje-minister Max Hahn. Här Minister, Dir hutt d'Wuert.

Prise de position du Gouvernement

M. Max Hahn, Ministre de la Famille et de l'Intégration | Merci, Madamm Presidentin. Dës Gesetz ass e Gesetz fir d'Leit. Et ass e Gesetz fir den eelere Mënsch. Et ass e Gesetz, dat d'Rechter vun den eelere Leit op där enger Säit stäerkt an dat se op där anerer Säit schützt an hiert Recht op e selbstbestëmmt Liewen, och am Alter, stäerkt. Et ass e Gesetz, dat zum Zil huet, dass déi eeler Leit hiert Liewen och am Alter aktiv mat Dignitéit a Freed liewe kënnen. Et ass e Gesetz, dat den eelere Mënsch an de Mëttelpunkt setzt.

Wéi maache mir dat?

Éischtens doduerch, dass deenen eelere Leit hir Rechter op där enger Säit kloer gereegelt ginn. Sou ginn déi Prestatiounen, op déi si en Urecht hunn, kloer definéiert, an op där anerer Säit ginn de Gestionnairen hir Flichten, hir Obligation-légallen also, vis-à-vis vun den eelere Leit kloer am Text festgehalen.

Zweetens gi mir eis en neien institutionelle Kader, deen den Dialog tëscht allen Acteuren – den eelere Leit, de conseiléierte Ministère, de Gestionnairen, der Dokterschaft, de Professionnels de santé – organiséiert, mat éischtens engem Conseil supérieur des personnes âgées, zweetens enger Commission permanente, drëttens mat engem Eethikrot fir all Struktur a véiertens mat engem Mediateur. De Rôle vum Minister a vun dem Ministère gëtt gestäerkt an hie kritt Instrumenter un d'Hand, fir säi Rôle och effizient an effikass kënnen auszeüben.

Drëttens gi mir eis kloer Krittären an nei Instrumenter, fir d'Qualitéit an den Haiser, bei de Reseauen an an den Dagesstrukturen ze moossen. Mee mir moossen net just, mir wëllen och, dass sech eppes verbessert. Dofir hu mir engersäits d'Instrument vum Plan de remédiation an op där anerer Säit déi virdu genannt institutionell Acteuren, déi sech zu all Moment kënnen abréngen.

Véiertens stärke mir d'Personal a féieren Zousatzformatiounen fir d'Personal an an de Beräicher vun der Psychogeriatric a vun der Hygiène bezéiungsweis der Lutte géint Infektiounen.

A fënneftens schafe mir Transparenz: Transparenz vis-à-vis vun de Leit hire Familljen, déi sech fir e Service interesséieren a wësse wëllen, wat si gebuede kréien, wat et kascht a wat eventuell Supplemente kënne sinn, Transparenz awer och iwwert d'Qualitéit vun de Leeschtungen, déi an engem Service ugebuede ginn, an Transparenz vis-à-vis vum Grand public.

Ech wëll elo net méi op déi eenzel Punkten agoen, déi de Rapporteur Claude Lamberty schonn exposéiert huet, deem ech op dëser Plaz e grouss Merci wëll soen. Ech wëll op e puer méi algemeng Punkten agoen, déi elo hei an der Debat ugeklonge si respektiv an deene leschte Wochen a Méint Theema waren. An ech fänke mam Fundament vum Gesetz un, well ech mengen, dass et wichteg ass, dat ze verstoen, a well sech doraus och e puer Konklusionen erginn.

D'Grundphilosophie, op där dës Projet opbaut, ass nämlech déi, dass mir den eelere Mënsch an de Mëtelpunkt gestallt hunn an de Projet de loi vum eelere Mënsch aus geduecht hunn. Dat heescht konkret, dass mir den eelere Mënsch ganzheetlech kucke wëllen. De Mënsch ganzheetlech ze kucken, heescht, net just seng gesondheetlech Problemer ze kucken, net just säi Bedarf u Fleg ze kucken. De Mënsch ganzheetlech ze kucken, bedeit, hien als Mënsch, mat all senger Facetten, mat all senger Wënsch a mat senger Besoinen ze kucken.

Mir wëllen, dass hie säi Liewe ka selbstbestëmmt gestalten an dass hien en toute connaissance de cause Decisiounen kann huelen, an zwar zu all Moment a während all Etapp: éier hien e Service an Usproch hält, wann hie sech dann decidéiert, de Service an Usproch ze huelen, a schlisslech, wann hien de Service tatsächlech geleescht kritt.

A well dat esou ass, wëll ech hei och ganz kloer soen, dass et gutt a richtig ass, dass de Familljeministère an net en anere Ministère d'Kompetenz iwwert dës Beräich huet.

(M. Fernand Etgen reprend la présidence.)

Mir schwätzen hei net vu Patienten, mir schwätzen net vu Fleggefäll oder Kranken, mir schwätze vu Mënschen, deene mir wëllen déi beschtméiglech Servicer och am Alter ubidden. Dat ass fir mech e wichteg Punkt, dee sech och hei am Projet de loi erëmpigelt.

De Rôle vum Minister a vum Ministère gëtt gestärkt. E gëtt gestärkt, fir dass déi eeler Leit, déi Servicer an Usproch huele wëllen, esou wäit et geet d'Garantie hunn, dass do, wou de Ministère en Agreement gëtt, och qualitativ gutt geschafft gëtt. A jo, ech hunn d'Kritik héieren, déi alt emol un der Commission permanente, déi mir hei am Text virgesinn hunn, gemaach gëtt. Mee ech äntweren dorop, dass déi Commission permanente endlech all déi wichteg Acteuren aus dem Beräich vun den eelere Leit systematesch an institutionaliséiert zesumme ronderëm en Dësch bréngt – endlech!

Endlech, well dat ass a mengen Aen de Konstruktionsfeeler vum System bis elo gewiescht. Famille, Santé, Sécurité sociale, Vertrieeder vun der Flegversicherung, den Dokteren, de Gestionairen, dem Flegpersonal an den eelere Leit kréien elo eng Plaz, wou si sech systematesch an net wéi bis elo ad hoc gesinn. Ech erwaarde mir dofir, dass aus där Commission permanente och weider Impulser kommen, fir d'Servicer fir déi eeler Leit kontinuierlech besser ze maachen a fir d'Servicer mat de Besoinen vun de Leit an eiser Gesellschaft evoluéieren ze loosnen.

Här President, ech hunn och Kritik iwwert de Qualitéitscontrôle héieren. Fir d'ëischt war en am Text net genuch definéiert, elo ass et munchem ze vill prezis. Mir ass et wichteg, dass mir ewechkomme vun där Situatioun, an där mir haut sinn. A mir hunn all zesummen heibanne gesinn, spéitstens wéi de Skandal ronderëm ORPEA a Frankräich opgefoll ass, wéi wichteg et ass, net just Maueren an Dossieren ze kontrolléieren, mee och a virun allem ze kucken, ob dat, wat de Leit versprach ginn ass, och a Wirklechkeet esou geliwwert gëtt an tatsächlech bei de Leit ukënn.

Dat war an ass mat den Texter, esou wéi se aktuell bestinn, einfach net méiglech. Ech weess, dass d'Gestionnairen an d'Personal hei am Land all Dag hiert Beschta maachen, fir dass et de Leit gutt geet. Mee mir wëssen alleguer, dass nëmmen ee schwaarzt Schof duergeet, fir den eelere Leit ze schueden an och e ganze Secteur a Verruff ze bréngen. Dofir hëlleft dës Qualitéitscontrôle, dee mir hei am Gesetz stoen hunn, déi eeler Leit ze schützen an hire Rechter, mee de System hëlleft och, d'Gestionnairen an d'Personal ze schützen, déi all Dag eng gutt a seriö Aarbecht maachen, an en hëlleft och, dobaussen ze beleeden, dass si gutt schaffen.

Ech weess, dass dat heite Gesetz elo vill Aarbecht bei de Servicer an de Structure mécht, mee et ass eng Aarbecht, wou mir dervunner iwwerzeegt sinn, dass se gutt fir d'Qualitéit vun de Servicer an domadder och gutt fir déi eeler Leit ass.

Mir kënnen eis gären iwwert deen een oder deen anere Kritär ënnerhalen, ob deen elo pertinent ass oder ob een net besser en anere geholl hätt. Ech verschléisse mech där Diskussioun och net. Mee mir sollen elo mol ufänke mat deem, wat mir hei am Text stoen hunn a wat sech och aus eisem Gesetzestext ergëtt.

An ech si frou, dass eng Motioun deposéiert ginn ass, déi eis beoptraagt, den Text ze evaluéieren an der Chamber dës Evaluatioun no spéitstens dräi Joer ze presentéieren. A jo, wa sech aus där Evaluatioun Verbesserungen opdrängen, da sollen déi selbstverständlech och gemaach ginn.

Wichteg ass awer, dass mir kloer Kritären definéiert hunn, déi all zum Zil hunn, d'Wuelbefanne vun den eelere Leit ze garantéieren. Dofir ass et eis wichteg, och Punkten ofzefroen, wou mir ënner anerem gesinn, ob d'Leit zefridde sinn, ob si mat Dignitéit behandelt ginn, ob hir Intimitéit respektéiert gëtt, ob ofwiessungsräich Aktivitéiten ugebuede ginn, ob si eescht geholl ginn an hir Wënsch Gehéier fannen. An dofir ass et och nëmmen normal, dass d'Leit och selwer zu Wuert komme musse bei esou Evaluatiounen an dass dofir eng Enquête de satisfaction reegelméisseg gemaach gëtt.

De Ministère wëllt sech dofir och eege Moyene ginn – dat war eng Fro, déi opkomm ass – an eng Ekip en place setzen, déi d'Evaluatioun hei um Terrain mécht, eng Evaluatioun, déi iwwerens och elo schon zesumme mat aneren Acteuren um Terrain gemaach gëtt, wéi zum Beispill mat der Dependence. Dofir hu mir och virgesinn, dass de Gestionnaire och déi Evaluatioun oder eenzel Punkten dovunner ka kommentéiere beziungsweis den Evaluateur dat ka maachen. D'Evaluatioun dierf näischt Steriles sinn. Mir brauchen den Echange, fir ze verstoen, ob a wou et Problemer gëtt. Et ass nëmmen esou, wéi mir et verbessere kënnen.

Ech hunn déi eng oder aner Kéier d'Fro héieren, firwat mir keng Sanktiounen virgesi beziungsweis wat e Gestionnaire dann eigentlech misst fäerten, wa seng Evaluatioun net gutt ausfällt. Mir sinn der Meinung, dass déi klassesch Sanktiounen an deem heite Secteur net gräifen. Wa mir eng Geldstrof verhängen géifen, da si mir net sécher, ob dofir sech iergendeppes fir d'Leit géif änneren.

Dofir sinn ech frou, dass mir elo op där enger Säit d'Obligatioun am Text stoen hunn, dass e Gestionnaire e Plan de remédiation muss virleeën, dee vum Minister muss approvéiert ginn an dee schnellstens Remedur schafft, wann eppes net esou ass, wéi et soll sinn. Op där anerer Säit huet de Minister dann d'Méiglechkeet, den Agreement zäitlech ze begrenzen an, wann dann nach ëmmer näischt géif geschéien, den Agreement carrement ze entzéien.

Doriwwer eraus ass awer a mengen Aen d'Sanktioun déi, dass déi Rapporte vun den Evaluateuren ëffentlech um Regëster zougänglech sinn. Ech mengen, dass kee Gestionnaire esou eng Publicitéit wëllt, an dofir sinn ech och ganz zouversichtlech, dass mir mat dësem Mechanismus hëllefen, d'Qualitéit op engem héijen Niveau ze halen.

Ee Punkt, dee mir ganz wichteg ass, ass deen, dass d'Leit, hir Familljen an awer och d'Personal vun de Servicer konkret Prozeduren an Ulafstellen iwwert dësen Text garantéiert kréien, wa si e Problem hunn, deen eethescher Natur ass, oder wa si Reklamatiounen hunn. D'Eethikréit, d'Reklamatiounsprozeduren, déi hei am Text virgesi sinn, souwéi awer och de künftige Mediateur stellen do en echte Fortschritt duer.

Ech sinn dofir och frou, Iech soen ze kënnen, dass de Mediateur och enk mam Mediateur santé zesummeschaffe soll, an dat och raimlech gesinn, well déi zwee Mediateure sollen an Zukunft op enger Adress ze fanne sinn. Déi Zesummenaarbecht erlaabt et, séier, onkomplizéiert a gutt Léisunge fir all Bedeelegt ze fannen, och wann et emol Punkte gëtt, déi sech iwwerlappen mat de Kompetenze vun deenen zwee Mediateuren.

Dann nach e Wuert zum Personal an de Chargéen. Ech mengen, mir sinn eis allegueren eens: Mir kënnen hinnen net oft genuch Merci soe fir déi vill a gutt Aarbecht, déi si all Dag fir déi eeler Leit leeschten. Och si ginn duerch dëst Gesetz gestärkt. Net just doduerch, dass mir Personalschlüsselen a Formatiounen a minimal noutwendeg Sproochekenntnisser festleeën, mee och doduerch, dass mir kloer Prozeduren hei am Text virschreien an och duerno kontrolléieren ginn. Si hunn dëst Gesetz op hire Säit, wann et drëms geet, eng gutt Aarbecht fir de Bewunner kënnen ze maachen an hie gutt ze behandeln. D'Prestatiounen, déi d'Leit zegutt hunn, sinn definéiert an am Règlement général sinn Elementer dran, wéi zum Beispill de Concept de bien-être oder de Concept de prise en charge fir demenzerkrankte Leit oder fir Leit, déi an enger Situation de fin de vie sinn, an awer och, Här Margue, de Plan de prévention et de lutte contre les infections et de respect des règles d'hygiène et sanitaires, déi eng konkret Upak och fir d'Personal sinn.

A well mir déi Saachen hei all vun de Gestionnairen fuerderen, wäerten d'Gestionnairen keen Drock op d'Personal ausüben kënnen, fir gewësse Saachen zugonschte vun den eelere Leit net ze maachen, esou wéi mir dat am Skandal ronderëm ORPEA a Frankräich gesinn hunn, wou d'Personal vun uewen erof Drock gemaach kritt huet.

A wann e Gestionnaire dat dann awer wéilt maachen, dann huet d'Personal en Eethikkomitee, un deen et sech kéint wenden, wann et eethesch Bedenken hätt oder d'Mënscherechter vun de Leit a Gefor géif gesinn. Ech sinn doriwwer ganz frou, well dat derzou bäidréit, dass d'Leit an de Strukturen, bei de Reseauen an an de Centre-de-jour gestärkt ginn.

Ech wëll awer och vun dëser Plaz aus eng Lanz brieche fir eis Club-Senioren, déi an Zukunft „Clubs Aktiv Plus“ wäerten heeschen, déi Dag fir Dag eng formidabel Aarbecht maache fir déi eeler Leit. Si sinn aus eiser Gesellschaft net méi ewechzedanken an ech si frou, dass mir eis Landkaart lues a lues gefüllt kréien. An do, wou et nach kee Club Senior oder zukünftg e Club Aktiv Plus gëtt, wëll ech Iech iwwerens soen, dass de Familljeministère selbstverständlech ganz gären eng Hand mat upaakt, fir dat ganz Konzept op d'Been ze stellen. D'Club-Senioren sinn en immens wichtigen Acteur, fir engersäits géint den Isolement social – den Här Spautz huet et gesot – vun den eelere Leit ze kämpfen

an anerersäits den eelere Leit, déi dat wëllen, eebe flott an ofwiesslungsräich Aktivitéiten unzibidden.

Mäi Merci geet natierlech och un d'Leit, déi an de CPGe schaffen, dem Service Telealarm, dem Repas sur roues an den Activités seniors. Ech kann op dëser Plaz net op all Punkt agoen.

Ofschléissend wëll ech soen, dass et batter noutwendeg war, dëst Gesetz ze maachen, an dat no 25 Joer, wou de Beräich vun den eelere Leit just iwwert dat ganz allgemeng gehalent ASFT-Gesetz mat senger Reglementer organiséiert war. Et ass e richteg Fortschritt fir déi eelere Leit, well et en Text ass, dee fir si geschriwwen ginn ass an deem hir Rechter stäerkt a geschützt. Et ass e Fortschritt fir de Secteur an all déi Leit, déi do schaffen, déi heimat kloer Prozeduren a Reegelen mat op de Wee kréien an déi duerch de Regéister an duerch déi systematesch Evaluatioun no baussen och weise kënnen, dass si eng gutt Aarbecht am Sënn vun de Bewunner an den Usagerë maachen. Et ass e Fortschritt fir méi Qualitéit.

M. Fernand Etgen, Président | Merci dem Minister fir Famill an Integratioun, dem Här Max Hahn. D'Diskusioun ass elo ofgeschloss.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7524. Den Text steet am Document parlementaire 7524²⁷.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7524 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un. Mir maachen de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

De Projet de loi ass mat 28 Jo-Stëmmen an 2 Abstentiuonen uegheoll.

Plusieurs voix | 58.

M. Fernand Etgen, Président | 58. Wéi vill hat ech gesot?

Une voix | 28.

M. Fernand Etgen, Président | O! De Projet de loi ass mat 58 Jo-Stëmmen an 2 Abstentiuonen uegheoll.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par M. Jean-Marie Halsdorf), MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles (par M. Jean-Paul Schaaf), Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes (par Mme Martine Hansen), Marc Lies, Mme Elisabeth Margue, M. Georges Mischo, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler (par Mme Octavie Modert) et Michel Wolter ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusti Graas, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch (par M. Yves Cruchten), Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova, M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser et Fred Keup ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis ;

M. Roy Reding.

Se sont abstenus : MM. Sven Clement et Marc Goergen.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

Motion 1

Da musse mer nach iwwert d'Motioun befannen, déi bei dësem Projet vum Här Lamberty deposéiert ginn ass. Wëllt nach een eppes zu dëser Motioun soen?

(Négation)

Kënne mer iwwert dës Motioun à main levée ofstëmmen?

(Assentiment)

Vote sur la motion 1

Wien d'accord ass, soll d'Hand an d'Luucht hiewen.

Wien ass dergéint?

Wien enthält sech?

Domadder ass dës Motioun eestëmmeg uegheoll.

5. 8155 – Projet de loi relative au vivre-ensemble interculturel et modifiant la loi modifiée du 8 mars 2017 sur la nationalité luxembourgeoise

Als nächste Punkt um Ordre du jour steet de Projet de loi 8155 iwwert d'Afféiere vum Konzept Vivre-ensemble interculturel. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht mat enger klenger Toleranzgrenz. An d'Wuert huet elo de Rapporteur vun dësem Projet de loi, den honorablen Här Claude Lamberty.

Rapport de la Commission de la Famille et de l'Intégration

M. Claude Lamberty (DP), rapporteur | Merci, Här President. A merci och fir d'Toleranzgrenz. Ech mengen, mir haten dat an der Kommissioun och esou zesammen diskutéiert.

Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, d'Immigratioun ass enk verbonne mat der Geschicht vun eisem Land. Eis ekonomesch Entwécklung ass Hand an Hand gaange mam Fait, dass Leit aus dem Ausland bei eis schaffe kënne sinn, well mer d'Main d'oeuvre gebraucht hunn, als Beispiller: Landwirtschaft, Eisen- a Stolindustrie, méi spët awer och an der Finanzwelt, am Bau, am Handwerk. A säit der Stolkris an de 70er-Joren hunn déi successiv Regierungen probéiert, eist Land um ekonomesche Plang méi breet, méi diversifizéiert opzestellen.

Mat der Entwécklung vun eiser Finanz- a Bankeplaz koun vill Wëssen a Kompetenz vu Leit aus dem Ausland op Lëtzebuerg. Och déi europäesch Institutiounen um Kierchbierg hunn derzou bäigedroen, dass ëmmer méi Leit aus EU-Länner op Lëtzebuerg kounen. Mam Balkankrich Enn den 90er-Joren hu vill Familljen aus Ex-Jugoslawien de Wee an eist Land fonnt, an dat neit Joerdausend ass virun allem duerch en Aflux vu Leit aus Syrien, dem Irak, Afghanistan gezeechent, also aus Regiounen, wou Krich an deene Leit hirer Heemecht ass a wou d'Leit geflücht sinn. Déi rezentst Well un Immigratioun koun d'lescht Joer, an nach ëmmer, aus der Ukrain.

Iwwert déi lescht 50 Joer gezielt, si vill Leit op Lëtzebuerg immigréiert, déi meescht dovun aus Portugal, Italien, Frankräich, Däitschland an der Belsch. Natierlech huet och d'Emigratioun, also d'Unzuel vu Leit, déi aus Lëtzebuerg fortplënnere, iwwert d'Jore bäigeholl. Ma de Solde migratoire, also d'Differenz tëscht den Immigranten an den Emigranten, weist kloer, dass de Grand-Duché en attraktiv Land ass. 80 % vun eisem Bevelkerungswuesstem tëscht de Joren 2010 an 2020 sinn duerch de Fait vun der Immigratioun ze erklären.

Eise Grand-Duché huet sech iwwert d'Joren zu enger Plaz entwéckelt, wou d'Leit aus aller Här Länner friddlech niefteneen a beienee wunnen. Aktuell liewe ronn 170 verschidden Nationalitéiten zu Lëtzebuerg. 53 % vun der gesamter Populatioun hunn d'Lëtzeburger Nationalitéit, déi reschtlech 47 % deele sech op op 40 % Bierger aus europäesche Länner a 7 % aus net europäesche Länner.

Parallél zu der Immigratioun ass och d'Unzuel u Frontalieren an de leschte Joerzénge exponentiell an d'Luucht gaangen. Iwwer 200.000 Leit kommen all Dag aus eisen Nopeschlänner op Lëtzebuerg schaffen. Wa mer kucken, a wéi enge Regiounen vum Land sech d'Leit am meeschten néierloossen, gesi mer, dass virun allem d'Stad Lëtzebuerg an d'Randgemengen am Zentrum, mee natierlech och déi gréisser Gemengen a Ballungszentren déi Regiounen sinn an déi Géigende sinn, déi immens populär sinn.

Dëst bréngt allerdéngs mat sech, dass ee vu Gemeng zu Gemeng ganz ënnerschiddlech mam Phänomeen vun der Immigratioun muss ëmgoen a Politicke brauch, déi zwar generell gesinn dat friddlecht a gutt zesummeliewe vun den eenzelnen Natiounen fërderen, mee gläichzäiteg eng gewësse Flexibilitéit bei der Ëmsetzung vun den individuelle Mesuren erlaaben.

D'Diversitéit zu Lëtzebuerg ass ganz eenzegearteg an Europa a beräichert eist Land souwuel um wirtschaftleche wéi och um sozialen a kulturellen Niveau. Ma dës Diversitéit stellt eis am Alldag awer och virun Herausforderungen, zumools well d'Besoine vun de Leit ganz ënnerschiddlech sinn. Et ass dofir immens wichteg, dass mir déi néideg Strukturen a Mesuren hei am Land hunn, fir jidderengem d'Gefill vum Sech-doheim-spiere ze erméiglechen.

Wéi wëlle mer an engem Land zesummeliewen, dat ronn 50 % vun den Awunner huet, déi d'Lëtzeburger Nationalitéit net hunn? Wat kënnen mer maachen, fir e bessert zesummeliewen tëscht de Lëtzeburger an Netlëtzeburger ze fërderen an de Leit, déi nei an d'Land kommen, hëllefen, aktiv un eiser Gesellschaft deelzehuelen? Dat si wichteg Froen, op déi mir als Politick mussen eng Äntwert fannen.

De virleiede Projet de loi huet als Zil, genee dës Froen ze beäntweren. Fir an Zukunft nach besser op déi individuell a villfältig Besoine vun eisen auslännesche Matbierger kënnen ze reagéieren, brauche mer hei am Land e Paradigmewissel. Mir musse fort vum Konzept vun Integratioun, wat nach ëmmer de gréisste Poids op d'Efforte vun den Auslänner leet, an hin zu enger Approche, déi den Akzent op dat géigesäiteg Engagement vun de Lëtzeburger an den Netlëtzeburger leet.

Fir dës Paradigmewissel ze erreechen, gouf et breet Consultatiounen, vill Dialoger a Gespréicher mat Acteuren vum Terrain am Virfeld vum Depot vum Projet de loi. Zréckbehale gouf d'Konzept vum interkulturellen zesummeliewen, dat verschidden Dimensionen regruppéiert, wéi zum Beispill Solidaritéit, Egalitéit vun de Bierger, Toleranz an de géigesäitege Respekt, de sozialen zesummenhalt, Diversitéit, déi aktiv Bedeelegung un der Gesellschaft an dat friddlecht Mateneeliewe vu verschidde Kulturen.

D'Zil vun dësem Konzept ass, dass all eenzel Persoun, déi zu Lëtzebuerg wunnt oder schafft, d'Gefill huet, en aktiven Deel vun der Gesellschaft ze sinn, eng gutt Liebensqualitéit huet, sech hei wuel spiert a Loscht huet, fir d'Zukunft vun eisem Land kënnen matzegestalten. D'Konzept vum interkulturellen zesummeliewe baséiert deemno op engem interaktive Prozess, bei deem all eenzelne Bierger matagebonne gëtt.

De virleiede Gesetzesprojet huet als Zil, de Kader, d'Instrumenter an d'Strukturen en place ze setzen,